

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

PROJEKT LETNÍ PRÁZDNINY U KONÍ
Diplomová práce

Autor: Klára Benýšková, rekreologie
Vedoucí práce: Ing. Eva Schwartzhoffová, Ph.D.
Olomouc 2018

Jméno a příjmení autora: Klára Benýšková

Název diplomové práce: Projekt Letní prázdniny u koní

Pracoviště: Katedra rekreologie

Vedoucí diplomové práce: Ing. Eva Schwartzhoffová, Ph.D.

Rok obhajoby diplomové práce: 2018

Abstrakt:

Diplomová práce se zaměřuje na projekt „Letní prázdniny u koní“. Hlavním cílem práce je zmapování zájmu o akci ze strany potencionálních klientů pro potřeby odůvodnění životaschopnosti projektu a zjistit a analyzovat faktory související s účastí a spokojeností na letním příměstském táboře pořádaném v letech 2016 a 2017 v Týně nad Bečvou. Z teoretického hlediska jsou v diplomové práci zastoupeny základní informace o volném čase dětí a mládeže, o organizacích zabývajících se touto problematikou, o letních táborech a je zde představen koncept projektu.

V praktické části jsou shromážděny zpracované výsledky dotazníkového šetření, které potvrdily životaschopnost projektu a zájem a spokojenost ze strany klientů.

Klíčová slova: volný čas, volný čas dětí a mládeže, letní tábor

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

Author's first name and surname: Klára Benýšková

Title of the master thesis: The Project of Summer holidays with horses

Department: Katedra rekreologie

Supervisor: Ing. Eva Schwartzhoffová, Ph.D.

The year of presentation: 2018

Abstract:

The diploma thesis is focuses on the project of a summer suburban camp with horses. The main aim of the work is to find out and to analyze the factors related to the participation and satisfaction of the Summer Camp „Summer Camp with horses“ in summer 2016 and 2017 in Týn nad Bečvou and mapping the interest on the part of potential clients to justify the viability of the project. From the theoretical point of view, the diploma thesis is represented by basic information about free time of children and youth, organizations dealing with this issue, about summer camps and the concept of the project is presented here.

In the practical part are collected the results of the questionnaire survey, which confirmed the viability of the project and the interest and satisfaction of the clients.

Keywords: free time, free time of children ans youth, summer camp

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně pod vedením
Ing. Evy Schwartzhoffové, Ph.D., uvedla všechny použité literární a odborné zdroje
a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 20. 4. 2018

Děkuji Ing. Evě Schwartzhoffové, Ph.D. za pomoc a cenné rady, které mi poskytla při zpracování diplomové práce.

OBSAH

ÚVOD	8
1 PŘEHLED POZNATKŮ	9
1.1 Volný čas	9
1.1.1 Definice pojmu	9
1.1.2 Funkce volného času	10
1.1.3 Životní styl	10
1.1.4 Volnočasové aktivity	10
1.2 Volný čas dětí a mládeže	11
1.2.1 Faktory ovlivňující volný čas	12
1.2.2 Organizace a střediska volného času pro děti a mládež	15
1.3 Letní dětské tábory	20
1.3.1 Legislativa a organizační zabezpečení tábora	21
1.3.2 Typy táborů	26
1.3.3 Letní tábory se zvířaty	27
1.3.4 Děti na táboře	31
1.3.5 Výzkumné šetření ČRD 2016 – 2017	32
2 CÍLE A ÚKOLY	37
3 METODIKA	38
4 PROJEKT LETNÍ PRÁZDNINY U KONÍ	40
4.1 Právní forma	40
4.2 Předmět podnikání	40
4.3 Cíl projektu	40
4.4 Produkt	41
4.5 Cílový zákazník	41
4.6 Místo realizace	41
4.7 Personální zabezpečení	42
4.8 Marketing	42
4.9 Cena	43
4.10 Prostorové zabezpečení	43
4.11 Stravování	43
4.12 Harmonogram programu tábora	44
4.13 Konkurence	45
4.14 Zhodnocení silných a slabých stránek projektu	45

5 VÝSLEDKY	47
6 DISKUZE	54
7 ZÁVĚR	57
8 SOUHRN	59
9 SUMMARY	60
10 REFERENČNÍ SEZNAM	61
11 SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	66
12 SEZNAM PŘÍLOH	67

ÚVOD

Letní prázdniny jsou vhodným obdobím k tomu, aby si děti vyzkoušely nové činnosti, prožily nová dobrodružství, poznaly nová místa a seznámily se s novými kamarády. Prostředníkem k získání těchto všech zkušeností je letní tábor. Diplomová práce vychází z osobního zájmu o dětské tábory a z vlastní praxe. Práce se zabývá popisem přípravy a realizace příměstského dětského tábora zaměřeného na pobyt v přírodě s koňmi. Na táborech se stejným zaměřením jsem se podílela mnoho let jako instruktorka a později vedoucí. Příměstský tábor Letní prázdniny u koní jsme s majitelkou koní organizovaly již třetí sezónu, a proto jsem se rozhodla své zkušenosti a praxi využít a vypracovat projekt pro tuto akci. Cílem diplomové práce je představit a obhájit realizovaný projekt příměstského tábora zaměřeného na pobyt dětí u koní, který pořádáme o letních prázdninách v Týně nad Bečvou a zmapování zájmu o pořádané aktivity ze strany potencionálních klientů.

Práce se skládá ze dvou oddílů. V první kapitole teoretické části se věnuji charakteristice pojmu volný čas, popisuji jeho funkce a charakteristiku volnočasových aktivit. Následující kapitola je věnována významu volného času pro děti a mládež, popisuji zde faktory ovlivňující volný čas a organizace a střediska volného času pro děti a mládež. Samostatnou kapitolu tvoří charakteristika letních dětských táborů z historického i současného pohledu. Uvádím zde přehled zákonů a legislativy související s touto tematikou, typy táborů a jejich charakteristiku. Podkapitola je věnována vztahu volného času a přírodního prostředí v souvislosti s letními tábory. Zaměřuji se zde na kontakt se zvířaty, především s koňmi, kteří jsou předmětem práce. V neposlední řadě se v této kapitole věnuji charakteristice cílové skupiny, tedy dětí a personálnímu zajištění těchto akcí. Jedna z podkapitol je věnována výzkumnému šetření České rady dětí a mládeže, jehož cílem bylo vyhodnocení realizace táborů v roce 2016 s následným odhadem pro rok 2017.

V praktické části představuji projekt „Letní prázdniny u koní“. Popisuji jeho přípravu a realizace. V průběhu dvou sezón jsem provedla průzkum, který je součástí praktické části. V příloze se nachází dotazník a propagační letáky jednotlivých sezón.

Věřím, že mé zkušenosti z tábora popisované v této diplomové práci by mohly inspirovat a pomoci začínajícím vedoucím s pořádáním podobných typů táborů.

1 PŘEHLED POZNATKŮ

V této kapitole jsou shrnuty základní teoretické pojmy týkající se tématu diplomové práce. Zabývám se v ní pojmem volný čas z hlediska jeho definice, funkcí, specifiky volného času dětí a mládeže, vztahem volného času a přírodního prostředí. Dalším tématem jsou letní dětské tábory, jejich typy a legislativa s nimi související.

1.1 Volný čas

Na pojem volný čas může být nahlíženo z různých hledisek. Někdo si v této souvislosti představí aktivní způsob odpočinku, pro jiného je to čas strávený pasivním způsobem, který vede především k odpočinku nebo nějakou neproduktivní sedavou činností. Volný čas představuje významnou část v životě každého člověka. Je tedy předmětem řady úvah zabývajících se jeho významem, náplní nebo prožívání, různých doporučení a vědeckých konceptů a teorií týkajících se moderní společnosti. Volnému času jsou věnovány různé teoretické úvahy, ale také empirické studie z řad antropologů, psychologů, sociologů, filozofů, teologů či pedagogů. Nejčastěji je tato problematika zkoumána z hlediska náplně volného času společnosti, způsobu jeho prožívání, množství volného času a souvislostí mezi pracovní dobou a volným časem (Knotová, 2011). Pojem volný čas je definován různými autory s větší či menší podobností.

1.1.1 Definice pojmu

Podle Jakubíkové „představuje volný čas mimopracovní dobu, kterou jedinec tráví podle vlastního uvážení odpočinkem, rozvojem vlastní osobnosti nebo různými zájmovými činnostmi. Volný čas tak přináší příjemné zážitky a uspokojení“ (Jakubíková, 2009, 16). Pávková a kol. (2002) charakterizují volný čas jako souhrn odpočinku, zábavy, rekreace, zájmových činností, zájmového vzdělávání a dobrovolných společensky prospěšných činností. Nepatří do něj naopak činnosti související s biologickými potřebami člověka jako je hygiena, spánek atd. Dle Vážanského patří mezi negativní dopady rozvoje společnosti především to, že moderní lidé se pohybují v nepřetržitém stresu a spěchu, a proto pro ně volný čas představuje především dobu, která nastává po práci a po splnění všech povinností (Vážanský, 2001). Podobným způsobem navazuje Hofbauer (2004), který volný čas definuje pomocí tzv. zbytkové, reziduální teorie.

1.1.2 Funkce volného času

Pokud bychom chtěli vymezit základní funkce volného času, Pásková a Zelenka (2012, 7) volný čas charakterizují jako dobu po splnění všech závazků „charakterizována svobodnou volbou a očekáváním příjemných prožitků. Spojují ji následující funkce, a to: rekreační, zábavní, sociální kontakty, rozvoj vlastní osobnosti i psychická a fyzická regenerace.“. Podle autorů Kavanová a Chudý (2005) by měl volný čas splňovat funkce odpočinku prostřednictvím kultury i pasivní formy, dále zábavy, která je doprovázena novými zážitky a funkci rozvoje osobnosti, kterou považují za nejdůležitější z pohledu pedagogického a společenského. Mělo by tedy docházet k rozvoji z hlediska sociálního, duševního i tělesného. Vzhledem k měnícímu se způsobu života společnosti doplňují základní funkce ještě o funkci seberealizace, socializace a prevence.

1.1.3 Volnočasové aktivity

Aktivity a činnosti prováděné ve volném čase jsou považovány za volnočasové aktivity. Ve volném čase je možné vykonávat mnoho činností. Cílem aktivit volného času je osvojit si znalosti, dovednosti a kompetence člověka (Hofbauer, 2004). Každý jedinec společnosti prochází různým prostředím, kde se účastní volnočasových aktivit a získává tak praktické zkušenosti a někdy i teoretické informace. Díky tomu je schopen poznávat a nacházet možnosti, které by mohly podpořit jeho vstup do dalších zájmových oblastí, veřejně prospěšných aktivit a které budou uspokojovat jeho potřeby a zájmy. Dnešní doba nabízí k dispozici čím dál více příležitostí, které vytváří z volnočasových aktivit důležitý celoživotní faktor (Hájek, Hofbauer & Pávková, 2008).

1.2 Volný čas dětí a mládeže

Volný čas je v současné době důležitým činitelem rozvoje osobnosti týkající se dnešního člověka bez ohledu na věk, sociální začlenění, individuální předpoklady nebo celkové životní ambice. Pro děti a mládež je velmi důležité, jakým způsobem jim tyto cesty pomohou zpřístupnit rodiče, škola a další. To, jak jim budou tyto možnosti předány, ovlivní jejich dlouhodobý výhled do života a výchovy a také to, jakým způsobem se bude jejich osobnost rozvíjet a seberealizovat. Děti a mládež mají o volném čase vlastní, často nevhodné představy, a proto je důležité, aby již v tomto období poznaly, jak ke svému volnému času přistupovat. Díky naplňování vlastních

volnočasových představ, zájmů a ambicí si účastníci mohou ověřit své síly a dosáhnout tak nových možností, které se stanou významnou a trvalou součástí života (Hájek, Hofbauer & Pávková, 2008). Mnoho rodičů dává svým dětem spoustu movitých věcí, ale zapomínají se zabývat volným časem dětí, starat se o to, co děti ve svém čase dělají a s kým. Někteří rodiče toto svým dětem nemohou nabídnout pro nedostatek financí nebo času, jiní to nepovažují za nutné (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy odbor pro mládež, 2002). Rodiny jsou tvořeny jednotlivci různého věku, pohlaví a společenského postavení, z nichž každý má různé zážitky a touhy. Takové rozdíly mohou být evidentní v konfliktech, které pravidelně stíní rodinné prázdniny. Společně strávený čas například po dobu dvou týdnů by mohl posílit smysl pro rodinu, ale může také vyvolávat nepohodlí (Rosenblatt & Russell, 1975). Pod obrazem sjednocené, stabilní, milující rodiny mohou právě prázdniny, které neodpovídají očekáváním, protichůdné zájmy, unavení rodiče vyvolávat konflikty a napětí, které se stávají součástí rodinné dovolené (Obrador, 2011). Podle studie Jennie Small (2008), jsou pozitivní vzpomínky na prázdniny dětí spojeny s pocity sdílené zábavy, vzrušení a dobrodružství prostřednictvím fyzických aktivit. Jsou to hravé, společenské zájmy a ne učení, vzdělávání nebo návštěva muzea, které v nich zanechávají pocit dobrých prázdnin. Letní prázdniny jsou v dnešním globalizovaném světě časem svobody, bezpečnosti a štěstí, přinejmenším na rozdíl od ostatních svátků (Bruner, 2005).

Rodina je primární sociální skupinou pro většinu dětí a mládeže a také prvotním prostředím volnočasového života. Vliv na realizaci volného času uvnitř rodiny je ovlivněn zejména způsobem jejího života, postojem rodičů k výchově dětí a časovými a hmotnými předpoklady volnočasové činnosti. Rodiče by v tomto ohledu neměli působit jako striktně rozhodující činitel, ale ani neponechávat volný průběh rozvoje. Měli by být spíše iniciátorem, inspirátorem nebo spoluorganizátorem volnočasových aktivit celé rodiny (Hofbauer, 2004). To, co děti vidí u svých rodičů, si s největší pravděpodobností zafixují jako tu jedinou a správnou formu, kterou si potom právě ponесou do svého budoucího života.

Carr (2011) ve své knize *Children's and Families' Holiday* uvádí, že děti již nejsou pasivní příjemci zážitků z volného času, které si vybírají jejich rodiče, ale aktivní sociální činitelé, což zdůrazňuje potenciální nesoulad mezi tím, co rodiče a děti považují za ideální rodinnou dovolenou.

Děti se ještě samy nedovedou orientovat ve všech zájmových oblastech, a proto je potřeba je v tomto ohledu vést. Toto vedení by však nemělo být násilné a snahou by mělo být nabízet takové dobrovolné činnosti, které budou pestré a přitažlivé. Míra, kterou je potřeba dané dítě ovlivňovat je dána věkem dítěte, jeho mentální a sociální vyspělostí a charakterem rodinné výchovy. Již z výše uvedeného vyplývá, že děti tráví svůj volný čas v různém prostředí. Jedná se o domov, školu, řadu společenských organizací a institucí. Ale mnoho dětí často tráví svůj volný čas bez veškerého dozoru na veřejných prostranstvích, venku nebo na ulici. Nejen že tato situace ohrožuje samotnou výchovu dětí, ale většinou také jejich bezpečnost. Volný čas dětí může být tedy bezesporu považován za rizikový faktor. Množství volného času u dětí a mládeže vzrůstá, avšak kvantita v tomto případě neznamena automaticky nárůst kvality (Pávková a kol., 1999).

Podle studie Dobay a Banhidi (2014), aktivní životní styl mladých lidí pozitivně ovlivňuje jejich osobnost. Vynikající příležitostí k podpoře růstu a rozvoje včetně formulace totožnosti jsou tábory podporované školami a různými organizacemi. Takové tábory by měly být organizovány s velkou škálou zajímavých programů, s přihlédnutím k potřebám a očekávání mladých lidí. Tábory mohou vytvářet pozitivní zkušenosti, které mohou být silnou motivací k cestování v dospělosti. V současné době jsou nabídky cestovního ruchu pro mladé lidi velmi drahé a pro některé jsou podporované tábory jedinou příležitostí k cestování a k návštěvě přírodních a historických památek. Tábory, které jsou součástí školní učební osnovy mohou studentům pomoci dozvědět se o přírodě a fyzických aktivitách. Dospělí, kteří se účastnili táborů, jsou aktivnější a rozhodují se pro přírodní lokality jako jejich budoucí destinace.

1.2.1 Faktory ovlivňující volný čas

Podle již výše zmíněného mezi faktory ovlivňující volný čas patří především rodina a její návyky, životní styl a sociální zázemí. Je žádoucí, aby byl volný čas plánován smysluplně a využíván například k návštěvě divadel, koncertů či k hraní společenských her. Velmi vhodné jsou také rodinné výlety nebo třeba jen trávení času s přáteli a příbuznými. Ze strany rodičů by měl být brán ohled na aktuální zájmy a potřeby dítěte, podporovat je v nich a umožňovat jim se do činností zapojit.

Z analýzy způsobu trávení volného času dětí ve věku 6 až 15 let Bocana a Machalíka (2012) vyplývá, že na způsobu trávení volného času se také z velké míry podílí společensko-ekonomické postavení rodičů dětí. Podle zjištěných skutečností, tato fakta souvisí s úrovní vzdělání rodičů. Dle výzkumu je zřejmé, že čím vyššího vzdělání rodiče dosáhli, tím více jsou jejich děti podporovány k tomu, aby se nenudily, a častěji se věnují volnočasovým aktivitám. Účastní se organizovaných sportovních aktivit a různých volnočasových kroužků, více pracují s počítačem a častěji se věnují intelektuálním činnostem. Tyto rodiny také častěji tráví svůj volný čas společně. Děti rodičů s nízkým vzděláním a nízkým socioekonomickým statusem se věnují ve větší míře neorganizovaným činnostem mimo rodinu. Více navštěvují kamarády a scházejí se venku. Závěrem výzkumu je, že vliv na způsob trávení volného času dětí roste s vzrůstajícím vzděláním rodičů. S tím se pojí i míra prožívání pocitů nudy. Pocit nudy úzce souvisí s pocitem životního štěstí. Děti, které se podle výzkumu v životě nenudí z 95 % uváděly, že pociťují životní štěstí. Z dětí, kteří uvedli, že se často nudí, pociťuje štěstí pouze 78 %. Zároveň z výzkumu vyplývá, že nižší míru pocitu životního štěstí a vyšší míru pocitu nudy častěji odpovídaly děti ze socioekonomicky slabých a méně vzdělaných rodin. Výrazněji šťastné jsou naopak děti, věnující se volnočasovým aktivitám organizovaně. Z výsledků výzkumu je tedy zřejmé, že determinantem způsobu trávení volného času je také pocit životního štěstí.

Kromě rodiny je dítě přímo ovlivňováno školním prostředím a faktory s ním souvisejícími. Škola je v první řadě výchovnou a vzdělávací institucí. Výrazně se však podílí na ovlivňování volného času dětí. Škola se zaměřuje na takové volnočasové aktivity, které budou pro děti v budoucnu prospěšné. Řada škol pořádá pro své žáky volnočasové aktivity jako například sportovní dny pro děti, návštěvy historických památek nebo školy v přírodě.

Dalším faktorem s výrazným vlivem na trávení volného času dětí a mládeže jsou vrstevnické skupiny. Jsou to skupiny stejné věkové kategorie, sociálního postavení a s podobnými zájmy. Tato skupina bez pochyby vytváří pozitivní vlivy na socializaci jedince, ale důsledkem může být i řada negativních návyků, které mohou přerůst i v delikventní chování například v podobě různých gangů.

Důležitým činitelem v oblasti ovlivňování volného času u dětí a mladistvých jsou různé volnočasové instituce. Jedná se o střediska zaměřená na vytváření volnočasových

aktivit pro děti, domy dětí a mládeže, jazykové školy, sportovní kluby, umělecké či výtvarné školy, komerční organizace a sdružení dětí (Bocan & Machalík, 2012).

S dnešní moderní dobou velmi úzce souvisí hromadné sdělovací prostředky a moderní technologie, které dnes bohužel patří mezi předměty každodenní běžné potřeby lidí. Právě proto, že jsou tato masmédiá považována za součást života každého z nás, děti a mladiství se s nimi dostávají do kontaktu velice brzy a ve vzoru či nezájmu svých rodičů si tak zvykají trávit svůj volný čas právě touto aktivitou. Velmi snadno pak může u takového jedince, který nemá žádný jiný zájem, vzniknout závislost například na televizi nebo internetu (Hofbauer, 2004). Současná generace dětí v podstatě vyrůstala v éře moderních technologií, díky čemuž jsou tyto děti v této problematice zbláhli a snadno si s technologiemi poradí. Na jednu stranu jim může tuto schopnost starší generace závidět a bezpochyby se jim bude hodit především v budoucím profesním životě, na druhou stranu tyto děti ve většině případů nepoznaly, jaké to je „hrát si na ulici“ (Kotíková & Schwartzhoffová, 2016).

Na základě výzkumu Žumářové (2015) tráví děti v průměru dvě a tři čtvrtě hodiny denně u počítače. Cílem výzkumu bylo zjistit, kolik času děti stráví u počítače a zda se rozpětí během prázdnin stává delší. Dále se výzkum zabýval skutečností, že se počítačové aktivity stávají jedním z nejčastějších způsobů, jak děti tráví volný čas. Bylo také zkoumáno, jak děti tráví čas s počítači, ať už je používají k vyhledání nových informací, ke studiu nebo výlučně na zábavu ve formě počítačových her, chatu a sociálních sítí. Výsledky výzkumu potvrzují, že počítače se v našich domácnostech staly běžným nástrojem, proto by si rodiče měli být vědomi všech rizik spojené s jejich užíváním dětmi. Ve funkčních rodinách jsou počítače považovány za tvůrčí hračky zábavy pro dítě, ale také zdroj k informacím a nezbytná pomoc při studiu a práci. Je vhodné nastavit jasná pravidla používání počítače, které by děti měly respektovat od samého počátku. Svět počítačů může mít pozitivní výchovný vliv na děti a není možné bránit dětem, aby do něj vstoupily nebo ho ignorovaly. Je ale žádoucí tento svět prozkoumat a trávit volný čas na počítači společně s dětmi. Nicméně počítač nemůže nahradit komunikaci tváří v tvář a skutečné rodinné vztahy, proto by rodiče měli vědět o počítačových aktivitách, kterými se jejich děti zabývají.

Černochová, Komrska a Novák (1998) shrnuli některá doporučení pro rodiče týkající se práce s počítači:

- Vybírejte pečlivě počítačové hry pro děti, snažte se být dobře informováni a respektujte preference dětí.
- Sledujte, kolik času dítě stráví u počítače a poskytněte mu alternativní aktivity, jako například jít ven, sportovní nebo jiné koníčky.
- Pracujte s počítačem společně s dítětem, zajímejte se o jeho počítačové aktivity a lidi s nimiž komunikuje.
- Vyžadujte konkrétní výsledky práce s počítačem, pomozte dítěti vyhledávat informace a zpracovávat je.
- Nastavte časové omezení, které omezuje používání počítače.
- Nepoužívejte počítač jako odměnu nebo trest.

Cílem této studie bylo upozornit na čas strávený dětmi tím, že hrají počítačové hry, stejně jako možné problémy, které počítačové hry mohou způsobit. Hra počítačových her nemá významné výhody, často je pouhým prostředkem boje proti nudě nebo kompenzace za špatné vztahy a komunikace v rodině. Rodiče jsou velmi zaneprázdnění a současná globální nepříznivá ekonomická situace přispívá k tomu, že děti tráví s rodiči jen málo času a nezapojují se do vhodnějších volnočasových aktivit. Proto je důležité, aby odborníci a učitelé varovali před riziky spojenými také s častým užíváním počítačů (Žumářová, 2015).

1.2.2 Organizace a střediska volného času pro děti a mládež

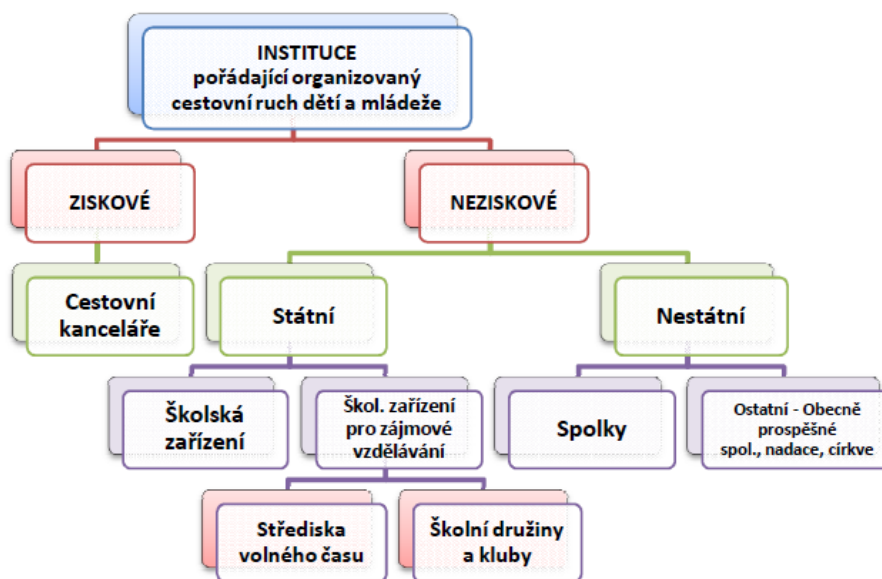
Existují instituce a organizace, které se zabývají volným časem dětí a mládeže. Jejich cílem je záměrně působit na volný čas mladistvých a naučit je volný čas racionálně využívat. Pávková (2002) dělí volnočasová zařízení dětí a mládeže na tři kategorie:

Celoročně působící zařízení a jejich varianty – hřiště a kluby, domy mládeže, ubytovny mládeže, nové typy zvláště sportovní a turisticko-poznávací – jednoduchá asfaltová hřiště v prolukách městské zástavby (streetball), běžecké a skateboardové hřiště, areál zdraví, pěší, cyklistické a naučné trasy a stezky.

Zařízení sezónního provozu – letní či zimní tábory, dětské parky ve městech, nekryté bazény, říční a mořské koupaliště a pláže, přírodní kluziště, lyžařské můstky a běžecké dráhy. Patří sem i volné zelené plochy vhodné pro rekreaci, herní a oddychové aktivity.

Zařízení mobilní nebo s přechodným fungováním – jímž se nabídka volného času přenáší na místa přirozeného soustředování dětí a mládeže – pojízdné herny, které umožňují zapůjčovat herní a sportovní potřeby. Svým způsobem sem lze zařadit také ulice a náměstí či místa neformálních setkání dospívajících.

Co se týká organizování volného času dětí a mládeže, podílejí se na něm subjekty založené na živnostenském podnikání, ale také školská zařízení. Mimoškolní organizovaná činnost je v České republice velmi oblíbená a pyšní se dlouholetou tradicí. Je téměř pravidlem, že učitelé tělesné výchovy pořádají pravidelné lyžařské, cyklistické a vodácké kurzy, učitelé cizích jazyků studentské výjezdy do Anglie a dalších zemí a třídní učitelé nebo učitelé dějepisu poznávací výlety a exkurze. Samostatnou skupinu potom tvoří dětské tábory, které v České republice mohou být organizovány téměř kýmkoliv starším 18 let. V souvislosti s organizováním volného času dětí a mládeže se nám tedy nabízejí organizace, které se věnují práci s dětmi a mládeží a také odborná veřejnost, kterou zastupuje například Asociace cestovních kanceláří ČR, která bojuje s nekalou konkurencí a činnost škol a jiných organizací v této oblasti považuje za neoprávněné podnikání, na které již několikrát upozornila živnostenské úřady (Ulrych, 2015). Zákon č. 159/1999 Sb. však uvádí, že pokud jde o činnost, která není prováděna za účelem dosažení zisku, anebo zároveň nespĺňuje další znak živnostenského podnikání, není potřeba živnostenské oprávnění pro koncesované živnosti „provozování cestovní kanceláře“ podnikání.

Obrázek 1. Institute pořádající organizovaný cestovní ruchu dětí a mládeže (Králová, 2016)

Zájmové a neformální vzdělávání

Za neformální zájmové vzdělávání je považováno takové, které nevede k dosažení určitého stupně vzdělání doloženého certifikátem, např. vysvědčením, diplomem a není tedy uceleným školským vzděláváním. Jsou to takové výchovně vzdělávací činnosti, které jsou organizované mimo rámec oficiálního školského systému a účastníkům poskytují nové dovednosti a zkušenosti. Nejčastěji se jedná o nestátní neziskové organizace (NNO), sdružení dětí a mládeže a školská zařízení pro zájmové vzdělávání jako jsou SVC (střediska volného času), kluby, vzdělávací agentury, kulturní zařízení a jiné.

I. Školská zařízení a školská zařízení pro zájmové vzdělávání

Právní podstata zájmového vzdělávání je stanovena v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Je zde definováno v § 111 jako vzdělávání poskytující účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. Zájmové vzdělávání se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, zejména ve střediscích volného času školních družinách a školních klubech (<http://www.msmt.cz/mladez/zajmovevzdelavani-1>).

*** školní družiny a školní kluby**

Školní družiny slouží jako působiště pro žáky prvního stupně základních škol. Jedná se o pravidelnou pedagogickou práci v odděleních se žáky. Školní kluby jsou určeny pro žáky druhého stupně a poskytují zájmové činnosti ve formě různých kroužků a příležitostných akcí (<http://www.msmt.cz/mladez/strediskavolneho-casu>).

*** střediska volného času**

Střediska volného času (SVC) jsou někdy nazývaná jako Domy dětí a mládeže. Zpravidla jde o právními subjekty zřizované městy a poskytují širokou zájmovou činnost (<http://www.msmt.cz/mladez/strediskavolneho-casu>).

Prováděcím právním předpisem MŠMT ke školskému zákonu č. 561/2004 Sb. pro školská zařízení pro zájmové vzdělávání je vyhláška č. 74/2005 sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, která mimo jiné stanovuje podrobnosti o obsahu a rozsahu jejich činnosti. Formou zájmové činnosti, která je touto vyhláškou

vymezena, je táborová činnost a činnost spojená s pobytem mimo místo, kde právnická osoba vykonává činnost školského zařízení pro zájmové vzdělávání (Vyhláška č. 74/2005).

II. Mimoškolní neziskové organizace

Neziskovou organizací je ve většině případů soukromá organizace, kterou založil sám občan ze svého svobodného rozhodnutí. Jsou to především spolky, obecně prospěšné společnosti, nadace, církevní organizace aj. Jejich existence převážně souvisí s pojmy „vzájemná prospěšnost“ či „veřejná prospěšnost“. Na rozdíl od soukromých komerčních firem, není jejich hlavním cílem finanční zisk, ale schopnost naplňovat poslání organizace (Dobrozemský & Stejskal, 2015).

Spolky věnující se práci s dětmi a mládeží, je možné rozdělit například podle jejich působnosti:

- Spolky s působností na území celé republiky – Junák - český skaut, Pionýr, Sokol, Orel, YMCA, Tábornická unie, Tělovýchovné jednoty, Sdružení dobrovolných hasičů aj.
- Spolky s místní působností – různá sdružení rodičů a přátel školy při jednotlivých školských zařízeních, rodinná a mateřská centra a spolky občanů s různorodými zaměřeními v jednotlivých městech apod. (Králová, 2016).

III. Cestovní kanceláře a agentury

Samostatnou skupinu tvoří CK a CA poskytující své služby prostřednictvím organizovaných zájezdů a výletů. Téměř všechny CK nabízí zájezdy pro děti, respektive pro rodiny s dětmi. Některé CK však svou nabídku rozšířenou o tzv. dětské kluby, které jsou přímo zaměřené na program a vyplnění volného času dětí v destinaci. Jedná se o animační programy, které jsou poskytovány animátory dětem ve věku 4-12 let. Většinou se jedná o vyplnění volných chvil dětí různými druhy zábavy např. soutěžemi, hrami, výlety, tanečními lekcemi apod. Děti tak mají možnost užít si pobyt se svými vrstevníky a rodiče naopak mají chvíli pro sebe.

CK, které nabízejí dětské kluby jsou například CK Čedok, CK Blue Style, CK Fischer, CK Firetour, CK Exim Tours nebo CK Alexandria (<http://www.itest.cz/old/traveltest/detske-kluby.html>).

Některé CK se zaměřují na pořádání školních výletů, exkurzí a škol v přírodě. Mnohdy si však školy tyto akce organizují samy a zprostředkovatelských služeb CK

téměř nevyužívají. Proto se cestovní kanceláře v tomto směru zaměřují více na nabídku organizování především zahraničních školních zájezdů. Mezi nejvýznamnější CK s tímto zaměřením patří:

CK Školní zájezdy působící od roku 1997. Nabízí školní výukové, studijní poznávací i pobytové zájezdy „na míru“ dle požadavků školy. V roce 2010 byla CK oceněna Velkou cenou CR v kategorii školních zájezdů.

CK BOCA založena v roce 1994. Zaměřuje se na organizování zahraničních zájezdů pro základní a střední školy.

PRO TRAVEL CK od začátku svého působení v roce 1991 pořádá převážně školní poznávací zájezdy do všech zemí Evropy.

STUDENT AGENCY založena v roce 1996. Nabízí dopravní služby, jazykové kurzy pro děti i dospělé, je zprostředkovatelem pobytů au-pair, pořádá školní poznávací zájezdy a také zájezdy s výukou jazyka. V nabídce služeb jsou také jednodenní zájezdy do Vídně, Drážďan, Osvětimi nebo do Legolandu (Králová, 2016).

Mezi CK a CA najdeme i takové, které se specializují na pořádání různě zaměřených letních dětských táborů a ve většině případů nabízí také letní tábory pro rodiče s dětmi.

CK Bavi nabízí tábory pro děti i pro děti a rodiče v Kosově u Zábřeha a Herolticích (<http://www.bavi.cz/tabory/detske-tabory.html>).

CK Kudrna se specializuje na zájezdy a tábory pro rodiče s dětmi v ČR i zahraničí (<http://www.kudrna.cz/zajezdy-pro-rodice-s-detmi-a-tabory/>).

CK Macek pořádá tábory pro děti a mládež s různou tematikou (<http://www.ckmacek.cz/index.php?kam=3>).

CK Sindibád se zaměřuje na dětské tábory a rekreaci pro teenagery v ČR i v zahraničí (<https://www.sindibad.cz/>).

1.3 Letní dětské tábory

V období letních prázdnin se pro pracujícího člověka nemění v podstatě nic. Pro rodiče však nastává období, kdy jejich ratolesti nemají školu a musí tedy řešit otázku, jak své děti zabavit. Nevelké množství rodičů se může věnovat dětem po celou dobu prázdnin. Snaží se tedy organizovat vlastní dovolenou a další alternativy, jako je například pobyt dětí u příbuzenstva. Zkrátka zabezpečit, aby bylo o dítě a jeho volný čas nějakým způsobem postaráno. V případě, že už je dítě schopno zůstat přes den bez dozoru, rodičům problém s hlídáním mizí.

Zkušenost s táborem je důležitou součástí života dětí, mládeže a dospělých a je sociální institucí, která se dotýká jejich životů více než kterákoli jiná. Od počátku byla zkušenost s táborem pro mladé lidi způsobem často zkoumat a hledat autentičnost chybějící v jiných částech jejich života, které přispívají k jejich zdravému přechodu do dospělosti. Ačkoli tábory se liší v jejich poslání a cílech, existuje velká podobnost v základních hodnotách tábora, jako je spojení s přírodou, skupinové životní zkušenosti, zábava, smysluplné zapojení, osobní růst a rozvoj dovedností. Tábor je víc než místo nebo program, zahrnuje emotivní, kognitivní, behaviorální, fyzické, sociální a duchovní benefity, které mladí lidé dostávají během a po táboře. (Garst, Browne & Bialeschki, 2011)

Zejména v tomto období mohou pomoci organizace, které pořádají letní tábory pro děti. Je to významná forma prázdninových, výchovných a zotavovacích činností, které jsou součástí aktivního prožívání volného času a zároveň nabízí kontakt s přírodou a s vrstevníky, načerpání nových zážitků a poznatků a získání nových přátel. Podstatou dětských táborů je vystoupit z nuceného rytmu běžného školního roku a prostřednictvím aktivního odpočinku podpořit spontánní dětskou aktivitu (Bezchleba, 2012).

Historie dětských táborů v České republice sahá do počátku 20. století a je úzce spjata se jménem Antonín Benjamín Svojsík. V roce 1912 zorganizoval po vzoru anglických skautů první skautský tábor u nás. Během meziválečného období byly organizovány tábory řadou organizací a sdružení (Junák – český skaut, Sokol - Česká asociace gymnastiky, Orel - Česká katolická sportovní asociace nebo YMCA). V období druhé světové války byla veškerá činnost organizace letních táborů zakázána a až po jejím konci mohlo dojít k obnově činností organizací. Vznikla také nová organizace Svaz české mládeže (SVC), která se po únoru v roce 1948 stala zcela

komunistickou. Po založení spolku Pionýr v roce 1948 byla činnost ostatních spolků opět ukončena. Mezi lety 1968–1970 došlo na krátký čas k obnově činnosti dalších spolků, ale pouze do doby, než se komunistická strana opět zmocnila řízení veškeré činnosti mládeže a byla založena jediná organizace tohoto typu, Socialistický svaz mládeže (SSM). Pionýr byl svého času významným organizátorem volného času pro děti. Po roce 1989 se činnost této organizace posouvá do ústraní a došlo k obnově činnosti českého skautu, tedy Junáka a vznikala také nová sdružení. Tematika a program táborů už se stávají odlišné a vznikají také tábory zaměřené na určitou oblast. Jedná se například o tábory specializované na výtvarnictví, tanec, sport, cizí jazyky (Kotíková & Schwartzhoffová, 2016).

1.3.1 Legislativa a organizační zabezpečení táborů

V České republice v současnosti neexistuje žádný právní předpis, který stanovuje podmínky pro pořádání táborů a pobytových akcí určených dětem a nezletilé mládeži. Pořadatelé by však měli dodržovat řadu zákonných norem. Jedná se především o zákon č. 471/2005 Sb., zákon 258/2000 Sbírky o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, dále 2 vyhlášky Ministerstva zdravotnictví, a to č. 148/2004 Sb., se změnou vyhlášky č. 106/2001 Sb. o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti a č. 602/82006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby. V uvedených právních předpisech jsou stanoveny podmínky uskutečňování zotavovacích akcí. Co se týče povolení k pořádání táborů, žádný státní orgán v ČR takové povolení neuděluje ani nestanovuje podmínky konání těchto akcí (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2018).

Dětské tábory ve většině případů pořádají subjekty, které vlastní živnostenské oprávnění. Jedná se především o volnou živnost na předmět „Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti“. Na základě této živnosti se pak mohou subjekty věnovat výchovně vzdělávací činnosti na zotavovacích akcích včetně dětských táborů. K provozování dětského tábora je možné vlastnit také živnost s předmětem „provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti“ a „provozování cestovní agentury a průvodcovská činnost“ nebo koncesovanou živnost k „provozování cestovní kanceláře“. Tábory mohou být pořádány podnikatelskými i neziskovými subjekty. Co se týče podnikatelských subjektů, tábory často pořádají cestovní kanceláře, cestovní agentury

a volnočasová centra, které jsou obchodní společnostmi. Pořadatelem mohou být také osoby samostatně výdělečně činné, státní i nestátní neziskové organizace jako jsou například školy domy dětí a mládeže, sportovní, kulturní či mládežnické organizace a střediska volného času (Kotíková & Schwartzhoffová, 2016).

K tomu, aby mohl pořadatel tábor zorganizovat, nepotřebuje absolvovat žádné školení ani vzdělání. S pořádáním těchto akcí tedy může začít kdokoliv a kdykoliv pouze s nutností splnění dvou předpokladů a to, že je starší 18 let a dodrží právní předpisy pro zotavovací a jiné podobné akce dle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Je povinností pořadatele tábora zjistit si, jaké předpisy se na pořádání tábora vztahují a řádně se s nimi seznámit, aby nedošlo k zanedbání nějakých povinností. Jde o celou řadu povinností, přes povinnosti týkající se odpovědnosti za dítě vyplývající z péče o dítě během tábora (občanskoprávní odpovědnost za výchovu a rozvoj dítěte, škodu na zdraví a věcech dítěte, trestněprávní odpovědnost za jednání osob činných při pořádání tábora vůči dítěti...) až po povinnosti, které má pořadatel vůči státním i regionálním úřadům. V neposlední řadě je třeba seznámit se s povinnostmi, vyplývající ze zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoVZ“) a předpisů souvisejících (<http://poradna.crdm.cz/letni-tabory/prehled-legislativy-pro-poradani-letnich-taboru-306>).

Základní právní předpisy, o které by se měl organizátor tábora v každém případě opírat jsou:

- * Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví.
- * Zákon č. 148/2004 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti.
- * Vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných.
- * Zákon č.274/2003 Sb., kterým se mění některé zákony na úseku veřejného zdraví.
- * Zákon č.101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.
- * Zákon č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.
- * Zákon č.289/1995 Sb., o lesích.
- * Úmluva o právech dítěte.

Dle § 8 ZoVZ „zotavovací akcí je organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popřípadě i získat specifické znalosti nebo dovednosti“ (Zákon č. 258/2000 Sb.)

Zákon č. 258/2000 Sb., se dále zabývá:

- odpovědností osoby pořádající zotavovací akci za výchovné prostředí a způsob výchovy,
- její zákonnou odpovědností vůči orgánům ochrany veřejného zdraví, tj. zejména odpovědnost oznámit organizování akce okresnímu hygienikovi v místě jejího konání, respektovat závazný posudek,
- respektováním nařízení orgánů ochrany veřejného zdraví, zejména ve věci mimořádných opatření při epidemii,
- povinností zdravotní prohlídky uchazečů o práci za zotavovací akci a předložení o tom potvrzení osobě odpovědné za zotavovací akci,
- povinností osob činných na zotavovací akci zúčastnit se zdravotnického školení a výcviku atd.

Personální zabezpečení

Složení táborového personálu je důležitým krokem, který může ovlivnit chod programu a průběh celého tábora. Dobře fungující tým může být rozhodujícím přínosem, který z průměrného letního tábora udělá úžasný letní tábor. Není nutné, aby měl vybraný personál předchozí zkušenosti s pořádáním tábora, je důležitější ujistit se, že se budoucí pracovníci umí postavit odpovědnosti, která přichází s touto prací, že jsou zábavní a nadšení a že jsou odhodláni postarat se o to, aby byl letní tábor nejlepší zkušeností a zážitkem pro všechny táborníky. Přijímání rozmanitého personálu z různých prostředí zaručí, že tábor bude pro děti zábavným a nezapomenutelným místem (<https://oureverydaylife.com/how-to-start-a-summer-camp-12123208.html>).

Kromě zdravotníka, nemá nikdo z hlavních vedoucích ani ostatních pracovníků tábora povinnost absolvovat jakékoli školení. V případě žádostí o dotaci Ministerstva školství je však vyhověno pouze těm provozovatelům, pokud jeho hlavní vedoucí tábora absolvoval školení akreditované MŠMT (<http://www.msmt.cz/mladez/jak-poznat-dobry-tabor>). Adepti na pozice táborového personálu by si měli tedy sami odpovědět na otázky „mám na to?“, „vím, co to obnáší?“, „jaké mám dosavadní zkušenosti?“.

Samotný provozovatel potom během výběru posoudí, jestli uchazeč splňuje kritéria, která jsou podle něj vyžadující pro tuto práci (Beroušek, 2005).

Ve většině případů je pro chod dětského tábora nutné zajistit funkci hlavního vedoucího, oddílového vedoucího, praktikanta, hospodáře, kuchaře a zdravotníka.

Veškerá odpovědnost za bezproblémový průběh tábora je na **hlavním vedoucím**, který musí být za každou cenu starší 18 let a měl by mít již nějaké zkušenosti s prací s dětmi a mládeží a předchozí zkušenosti jako oddílový vedoucí. Hlavní vedoucí by měl být organizátorem proškolen a seznámen s požadavky, které jsou od něj očekávané. Je proto vhodné hledat uchazeče na tuto pozici včas, aby měl čas seznámit se se všemi potřebnými informacemi a plánovat vše, co se tábora týká. Říká se, že osoba hlavního vedoucího odvádí dvě třetiny ze své práce dříve, než samotná akce začne. Jelikož hlavní vedoucí řídí práci ostatního personálu na táboře, zodpovídá za děti, v první řadě by si měl objasnit právní předpisy související s jeho prací a s průběhem takovýchto dětských akcí. Pro hladký průběh samotného tábora je určitě vždy lepší seznámit se se všemi, se kterými bude spolupracovat už dříve a určit si pravidla jejich spolupráce a komunikace. Osobně se potom podílí na přípravě akce, to znamená program, denní harmonogram, rozdělení oddílů atd. Je na hlavním vedoucím, aby poučil ostatní pracovníky o hygieně a bezpečnosti, kterou je nutné dodržovat při práci s dětmi.

Stejně jako hlavní vedoucí i **oddílový vedoucí** musí být starší 18 let. Jeho přímým nadřízeným je hlavní vedoucí. Počet oddílových vedoucích samozřejmě závisí na počtu dětí. Úkolem tohoto vedoucího je zodpovídat za svěřenou skupinu dětí, program a veškerou činnost oddílu. Vedoucí v podstatě dětem během tábora nahrazuje rodiče, takže plní funkci rádce, pomocníka, důvěrníka a ve všech směrech jim jde příkladem. Jeho práci mu může trochu usnadnit tzv. pomocný vedoucí nebo praktikant, který má nad dětmi dozor v době odpočinku oddílového vedoucího. Tento pomocník musí být ponaučen a seznámen z veškerými předpisy týkající se této funkce. Oddílový vedoucí by si měl připravit dostatečnou zásobu her a různých aktivit v přírodě, klubovně, u vody a činností do každého počasí, tzv. mokrou variantu. Mezi základní povinnosti oddílového vedoucího patří zajistit atraktivní program, schválený hlavním vedoucím. Při realizaci programu musí mít na zřeteli věkové a individuální možnosti dětí a respektovat bezpečnost.

Praktikant, někdy nazývaný instruktor, je pomocníkem oddílového vedoucího. Tuto funkci mohou zastávat osoby ve věku 15 až 18 let. Jelikož není praktikant plnoletý, není plně právně odpovědný, nemůže plnit práci oddílového vedoucího. Jeho povinnosti a činnosti by také měly být s ohledem na jeho věk a fyzický a psychický vývoj takové, aby nebyl zvláště přetěžován. Instruktor tedy bez oddílového vedoucího sám vést oddíl, mít celý oddíl na starost na výletě či sám se s dětmi koupat. Může se však podílet na přípravě programu, aktivit, soutěží a při těchto činnostech děti vést. Praktikant musí dodržovat pokyny, které mu udělí hlavní vedoucí a oddílový vedoucí.

Osobou, která se přímo nepodílí na programu tábora je **hospodář**. Ten však musí mít organizační schopnosti týkající se provozu, administrativy a finančního hospodaření. Měl by znát směrnice o hospodaření a provozu dětských akcí. Musí být starší 18 let a vlastnit platný zdravotní průkaz. Má na starost řízení práce všech hospodářských pracovníků tábora, a tak jako hlavní vedoucí manipuluje se svěřenými finančními a materiálními prostředky. Jeho odpovědností je plnění rozpočtu na provoz tábora a také dodržování stravovacích norem. Zodpovídá také za kontrolu a zajišťování veškerého dodaného zboží a potravin. Vede táborové účetnictví v podobě peněžního deníku se všemi příjmovými a výdajovými doklady, kde eviduje všechny nákupy a také pečuje o potravinový sklad. Po ukončení tábora zpracovává podklady pro vyplacení odměn a ekonomické zhodnocení tábora. Na závěr vypracuje souhrnnou zprávu o hospodaření a návrhy na úpravy.

Co se týče **kuchaře**, musí znát předpisy týkající se přípravy stravy pro společné stravování a vlastnit zdravotní průkaz. Měl by také určitě znát normy a předpisy přípravy stravy pro děti a mládež. Jeho povinností je dbát na správnou technologii při zpracovávání potravin a při manipulaci s nimi.

Funkci **zdravotníka** může zastávat pouze lékař, všeobecná sestra, dětská sestra, porodní asistentka nebo student lékařské fakulty po ukončení třetího ročníku. Dále to může být osoba, která absolvovala kurz první pomoci se zaměřením na zotavovací akce u akreditované organizace. Jeden zdravotník může mít na starost maximálně 80 dětí. Zdravotník také pomáhá se sestavením jídelníčku tak, by splňoval nutriční hodnoty. Spolupracuje také při přípravě programu kvůli dodržení zařazení vhodných volnočasových aktivit a jejich vyváženost. Při zahájení akce zdravotník provádí zběžnou zdravotní prohlídku dětí a přebírá písemné prohlášení od rodičů nebo

zákonných zástupců o posouzení vhodnosti účasti dítěte a případných zdravotních omezeních a zdravotní a očkovací průkazy. Během tábora průběžně kontroluje zdravotní stav všech zúčastněných osob, ošetřuje drobná zranění a podává první pomoc. Veškerou zdravotní péči eviduje ve zdravotnickém deníku. Funguje také jako zdravotnický dozor během veškerého denního programu, rekreačním koupání či cestě mimo tábor (Burda & Šlosarová a kol., 2008).

1.3.2 Typy táborů

Organizátoři dětských táborů nabízí bohatou nabídku různých typů táborů v různých podobách a různým zaměřením. Rozdíly mohou spočívat ve vybavení, v místě výskytu, v druhu ubytování, ale především v programu. Většinou si organizátoři táborů zakládají na pestrosti a originalitě programu a mělo by platit heslo "od všeho trochu". Díky tomu je pravděpodobné, že si každé dítě v programu najde to, co ho baví. V posledních letech však přibývají tábory, které jsou specializované. Může se jednat o letní tábor jinak celoročního sportovního, tanečního nebo výtvarného oddílu, kdy se letní tábor stává vyvrcholením jejich celoroční činnosti. V případě specializovaných táborů pořádaných komerčními subjekty a přístupných pro kohokoli i bez předchozí zkušenosti, by měli rodiče účast dítěte zvážit a probrat s dítětem skutečnost, že koňský tábor není jen o projíždkách na koni, jak se může zdát, ale je potřeba počítat i s každodenní prací a péčí o koně. Je potřeba si uvědomit, jestli dítě snese táborový režim bez možnosti neúčasti v programu. Tábor by měl být pro děti zdrojem silných zážitků a pozitivních vzpomínek (Králová, 2016).

Tábory můžeme rozdělovat podle různých hledisek:

- a) **Pobytové tábory:** Probíhají na jednom místě a trvají nejčastěji 7-14 dní. Součástí tábora je stravování a ubytování. Ubytování probíhá v budově, chatkách či stanech. Účastníci jsou na místo konání dopravováni buď individuálně nebo společně.
- b) **Příměstské tábory:** Podstatou příměstských táborů je, že se nekonají přes noc a organizátor tak nemusí zajišťovat ubytování. Rodiče vždy své ratolesti v ranních hodinách dopraví na místo určení a odpoledne si je zase vyzvednou v uvedeném čase. Jelikož jsou rodiče závislí na dopravení svých dětí, nepředpokládá se, že by na tábor dojížděly děti z dalekých oblastí. Pozitivem je

tedy i to, že se v dané lokalitě seznámí děti, ale také jejich rodiče a budují se tak přátelské vztahy v místní komunitě.

- c) **Putovní tábory:** Tyto tábory nemají stabilní táborovou základnu. Tábor se přesouvá po určité trase na různá místa, např. cykloturistické tábory. Přespává se na různých místech ve stanech, chatkách, případně v ubytovnách a stravování je zajišťováno, buď hromadně, nebo si každý účastník připravuje individuálně. Vzhledem k fyzické náročnosti je takový typ tábora určen spíše pro starší děti.
- d) **Běžné/tradiční tábory:** Účastníky jsou děti a mládež „běžné populace“. Jedná se o tábory smíšené, ale i dělené podle pohlaví.
- e) **Speciální tábory:** Tábory jsou zaměřené na jednu konkrétní oblast, která je v programu stěžejní a další program je doplněn běžnými aktivitami tradičních táborů.
- f) **Integrované:** Alespoň 20 % účastníků představují děti z rizikových skupin, se speciálními potřebami či z dětských domovů.
- g) **Ozdravné:** Tábory určené pro děti zdravotně postižené (Háp, Formánková, Bank-Navrátková & Weisser a kol. (2014).

1.3.3 Letní tábory se zvířaty

Každý občas potřebuje utéct od každodenního stereotypu a vyhledává společnost přírody ať už sám, s rodinou nebo s přáteli. Vztah člověka s přírodou procházel různými etapami, které však zcela nejsou předmětem této práce. Důležitým poznatkem se v dnešní době stává to, že společnost začala postrádat přirozené prostředí života, přírodu, a proto se k ní navrácí právě prostřednictvím volnočasových činností. Přírodní prostředí je tedy využíváno pro obnovu tělesných a duševních sil, zvyšování výkonnosti a získávání nových schopností. Aktivity v přírodě mohou být různé. Pro některé je toto prostředí místem, kde trvale žijí a pracují. Jiní využívají svůj volný čas k tomu, aby přírodní prostředí mohli navštívit. Volnočasový pobyt a aktivity v přírodě mohou být uskutečňovány různě, avšak jejich cíle vždy souvisí s podporou fyzické a psychické zdatnosti, získáním znalostí o přírodě a člověku a tvoří tak kladný vztah společnosti k přírodě (Hájek, Hofbauer & Pávková, 2008).

Volnočasové aktivity v přírodě mohou být také doprovázeny kontaktem se zvířaty, která jsou bezpochyby přirozeným článkem tohoto prostředí. Lidé, kteří přicházejí nějakým způsobem do kontaktu se zvířaty nebo je chovají doma, jsou více či méně nuceni přebírat za ně odpovědnost. Zvířata jsou na svém majiteli závislá a zcela odkázaná na jejich péči. Úlohou chovatele je postarat se o veškeré potřeby zvířete a zajistit jim dostatečný pohyb, potravu, hrát si s nimi a pečovat o jejich zdraví. Tato zkušenost je zároveň pro člověka prospěšná ve smyslu zkvalitňování vlastní fyzické kondice a budování schopnosti postarat se o sebe sama až do vysokého věku. Mimo to u chovatele vzbuzuje zdravé sebevědomí a sebeúctu. Díky komunikaci se zvířaty se u člověka rozvíjí schopnost komunikace s ostatními lidmi a zlepšuje se tak atmosféra kolektivní psychiky. Každé zvíře potřebuje pravidelný denní rytmus, který u jeho pečovatele utváří schopnost cíleného a soustředěného chování. Na rozdíl od lidí nejsou zvířata tak náladová, což pozitivně ovlivňuje psychiku a také fyzickou kondici člověka. Z odborného hlediska se pobyt a aktivity se zvířaty nazývá animoterapie, která je předmětem řady vědeckých výzkumů. Konkrétně se v praxi jedná o tzv. canisterapii – využití psů, felinoterapie – využití koček, hipoterapie – využití koní a využití dalších zvířat a rostlin (Nerandžič, 2006).

Podle Kariss Dishon, členky představenstva rady American Youth Horse Council a profesorky na Oregonské státní univerzitě, jízda na koních dostává děti z gauče a ven do přírody ať už samotné nebo ve skupině. Když se do této aktivity zapojí celá rodina, čas strávený společně s koňmi může zlepšit vazbu mezi členy rodiny.

Koně jsou perfektní protilátkou pro dnešní digitální mánii. Děti jsou přirozeně přitahovány koňmi, kteří jsou vítanou alternativou sledování televize, hraní videoher nebo posedlostí sociálními médii. Vzniká tak u dětí a mladých zájmová činnost, která se může stát celoživotním „hobby“. Další výhodou jízdy na koni je, že příznivě přispívá k pohybové aktivitě v průběhu týdne.

Podle American Heart Association, asi jedno ze tří amerických dětí a dospívajících trpí nadváhou nebo jsou obézní. Dětská obezita se více než ztrojnásobila od roku 1971 do roku 2011 a přispívající příčinou je sedavé chování. Obezita teď vrcholí nad zneužíváním drog a kouření jako číslo 1 zdravotních rizik. Britská studie společnosti British Horse Society, v roce 2011 ohlásila, že jízda na koni prováděná po dobu nejméně 30 minut třikrát týdně spadá ve vědeckých mezích pod střední intenzitu

cvičení. Kromě aerobních výhod, jízda také pomáhá mladému jedinci vyvíjet rovnováhu, koordinaci a flexibilitu. Kromě toho jsou činnosti, které souvisí s péčí o koně, hřebelcování, přenášení vybavení a úklidové práce nápomocné při budování svalů.

Děti jsou každý den pod velkým tlakem. Stres kvůli "udržení se" na sociálních médiích, přežívání školního testování a organizace vlastního života může napínat jejich duševní zdroje. Aktivita u koní poskytuje příjemný odpočinek. Výzkum z Washingtonské státní univerzity ukazuje, že děti, které pracují s koňmi mají nižší hladinu stresového hormonu kortizolu, jak ukazovaly vzorky slin, v kontrolní skupině. Vztah s koněm navíc buduje schopnost důvěry, která se může stát důležitou ve všech aspektech života. Mít kontrolu nad půl tunovým koněm nebo ponyem a zvládat náročné práce a úkoly s tímto koňským partnerem, to všechno vyžaduje dovednosti, které podporují u dítěte sebevědomí a smysl pro kompetenci (Meyer, 2017).

Dětské tábory s výukou jízdy na koni jsou velmi atraktivní možností, jak mohou děti strávit část prázdnin. Jsou tábory, kde se děti dostanou kvalitní základy jezdeckví prostřednictvím výborných trenérů, kteří se specializují na děti, existují tábory, které dítěti poskytnou nezapomenutelné prázdniny v sedle uprostřed přírody s každovečerním táborákem a nočním hlídkováním u koní, ale může přijít i zklamání z táborů, kvůli kterým se stane dítě navždy zrazené z nevychovaných koní a nevyhovujícího prostředí.

Děti se na takových táborech naučí koně čistit a ošetřovat, jak správně osedlat a uzdit a někde také kydání. Pro někoho může být tato představa odstrašující a v některých případech třeba i nepředstavitelná, ale ke koním tzv. místování zkrátka patří. Není to všude pravidlem, ale pokud je tato činnost zapojována v rozumné míře a děti nejsou k práci s kolečkem odsouzeni na celé dopoledne, nelze nic namítat. Vždy jsou samozřejmě děti pod dohledem dospělého vedoucího, který dětem pomáhá. Ty lepší, kvalitnější tábory věnují čas také teorii. Většinou se nejedná o výuku jako takovou, ale nové poznatky jsou osvojovány např. prostřednictvím úkolů v bojové hře, závodem ve složení jednotlivých částí uzdečky, povídáním o koňské životosprávě a vývoji a v některých případech i filmovými ukázkami ježdění či metod přirozeného partnerství člověka a koně a dalších zajímavostí z této oblasti. Hlavním lákadlem je samozřejmě ježdění, které se však může stát největším problémem. Je nutné, aby si především rodiče uvědomili, že koně jsou živými tvory a není možné stoprocentně říci,

že se nemůže nikdy nic stát. Je tedy dobré děti před takovým táborem úrazově připojistit. Ve většině případech jsou však koně k aktivitám s dětmi kvalitně připraveni. Tyto tzv. školní koně jsou vycvičeni tak, že na správně danou pobídku reagují správně a ochotně. Jsou ochotní spolupracovat a začátečníkovi odpustí chyby. Takový kůň by měl mít klidnou povahu a při neschopnosti jezdce ho na vyjížděce zcela vést, by měl sám následovat koně, který skupinu vede. Jeho chody by měly být pravidelné, nejlépe pohodlné.

Úplní začátečníci jsou většinou učeni na lonži, kdy cvičitel drží koně na dlouhém vodítku (lonži) a kůň se kolem něj pohybuje v pravidelném kruhu. Cvičitel koně koriguje hlasem a jemným pobízením pomocí lonžovacího biče. Tato metoda je pro začátečníky vhodná, protože se jezdec nemusí starat o "řízení" a může se zcela soustředit na požadované pohyby. Jelikož je tento způsob výuky náročný nejen pro jezdce, ale i koně, neměla by lekce trvat více než půl hodiny. Pokročilejší jezdci absolvují na jízdárně výcvik takové úrovně, která odpovídá jejich dosavadním dovednostem či podle stupně pokroku. Oblíbeným zpestřením jízdárenské výuky jsou na táborech také vyjížděky do přírody přizpůsobené jezdeckým úrovním jezdců.

Další táborový program je podobný běžným táborům. Tvoří ho různé hry, koupání, výlety a večerní programy.

Věková hranice dětí by měla být na zvážení rodičů, protože právě oni mohou posoudit, zda jejich dítě tuto aktivitu zvládne. Většinou jsou však na tábory přijímány děti od 7 nebo 8 let.

Co se týče cen táborů, pohybují se v různých mezích. Je možné najít nabídky za 1.800 Kč na týden, ale také za více než 4.000 Kč. Opět tu neplatí, že ty levné tábory jsou špatné, ale existují určité zákonitosti, které si málokdo uvědomuje. Kůň je velké a silné zvíře, které vyžaduje speciální péči a podmínky. Jak již bylo řečeno, k zajištění bezpečnosti dětí je potřeba koně trénovat a po všech stránkách připravit na to, že se kolem něj budou pohybovat malé a dost často hlučné děti. Stejně tak musí být kůň neustále příježděván (cvičen), aby uměl stále reagovat na pobídky. Je potřeba se koním věnovat celý rok, což vyžaduje odbornou lidskou práci a čas a také peníze. Cena tábora vychází také z nabízených služeb a počtu výcvikových lekcí. Většinou bývá 1 hodina výcviku v sedle denně a k tomu další výuka během přípravy koní, ošetřování, teoretické lekce atd. (<http://www.equichannel.cz/detske-jezdecke-tabory-podle-ceho-vybirat>).

1.3.4 Děti na táborech

Světová zdravotnická organizace WHO (World Health Organisation) charakterizuje děti a mládež jako osoby ve věku 1–19 let. Jiný pohled na věkové vymezení dětí má organizace WYSE (World Youth Student & Educational), podle které jsou za děti považovány osoby do 15 let. Děti můžeme dále dělit do několika kategorií. Děti do 1 roku, 1 – 3 roky, 4 – 6 let, děti mladšího školního věku (6 – 10 let) a děti staršího školního věku (11 – 15 let). Každá z těchto skupin je charakteristická určitým způsobem chování, mentálními a fyzickými schopnostmi a dovednostmi, určitými potřebami a stupněm samostatnosti. Úmluva OSN řadí mezi děti každou nezletilou osobu mladší 18 let, jestliže se nestala zletilou dříve, například prostřednictvím soudu nebo sňatkem (Kotíková & Schwartzhoffová, 2017).

Ve většině případů se táborů účastní děti ve věku od sedmi do čtrnácti let. Často se však setkáváme i s dětmi mladšího věku, a to především s předškoláky. Při práci s dětmi je nutné předem znát jejich věkovou skupinu, abychom na základě této informace mohli přizpůsobovat program a práci s kolektivem. Děti nesmí být s ohledem na věk přetěžovány, ale také je potřeba zajistit, aby se nenudily.

Během dětského tábora se můžeme setkat s dětmi různých osobností vlastnostmi či zvláštnostmi. Každé dítě je jiné a je tedy potřeba ke každému z nich přistupovat individuálně. Aby měl tábor správný průběh, je třeba dbát na komunikaci s dětmi, vhodnou motivaci a důraz na pochvaly, které děti velmi vnímají i když se třeba jedná o pouhé maličkosti (Bezchleba, 2012).

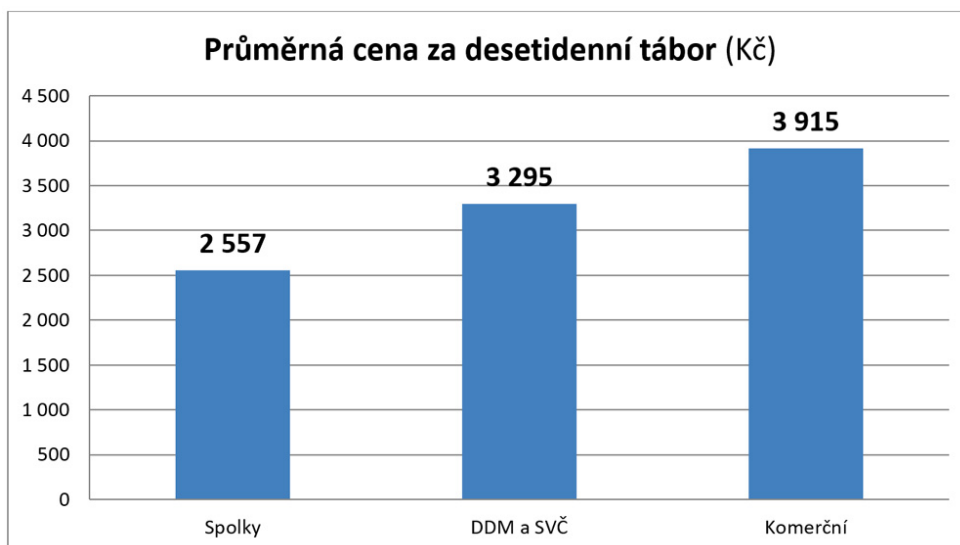
Tábor by měl být programově bohatý a měl by dětem nabízet prostor k seberealizaci. Je to příležitost k tomu, aby si děti odpočinuly od každodenního stereotypu. Správný tábor by neměl plnit pouze funkci místa, kde dítě pouze přečká část prázdnin. Dětský tábor by měl u dětí podpořit osobnostní rozvoj, přinést nové zážitky a také posloužit k rozvoji nových znalostí a zkušeností. Dítě má možnost učit se řešit různé problémy samo bez rodičů s pomocí vedoucích, čímž se učí samostatnosti. Získává tak také sebedůvěru, odvalu a chuť vyjadřovat vlastní názory. Tyto všechny získané zkušenosti mohou využít ve škole i v běžném životě (<http://www.msmt.cz/mladez/jak-poznat-dobry-tabor>).

1.3.5 Výzkumné šetření ČRDM 2016 - 2017

Česká rada dětí a mládeže, sdružení organizací a celostátních sdružení dětí a mládeže, provedla v období od podzimu 2016 až jara 2017 výzkumné šetření zaměřené na letní tábory dětí a mládeže. Cílem průzkumu bylo vyhodnotit realizaci táborů v roce 2016 a na základě toho určit odhad pořádání táborů v roce 2017. V rámci šetření byla zkoumána základní statistická data, a také údaje o táborech, které jsou vyžadovány ze strany rodičů účastníků.

„Za ideální stav považuji, pokud se dítě účastní tábora, který je vyvrcholením celoroční činnosti. Jede do přírody s kamarády, se kterými se vídá během celého roku při společně podnikaných aktivitách. Mohou tak navazovat na společně sdílené zážitky a na to, co se na schůzkách a výpravách naučili. Šetření i letos potvrdilo jasný trend. Jednoduché stanové tábory v přírodě jsou stále žádané a účastní se jich většina dětí. Nenechme se přesvědčit marketingovými sděleními, že děti je potřeba zaujmout moderní technikou nebo exotickými destinacemi. Parta kamarádů ve stanu u vody je stále v kurzu!“ konstatoval Aleš Sedláček, předseda ČRDM.

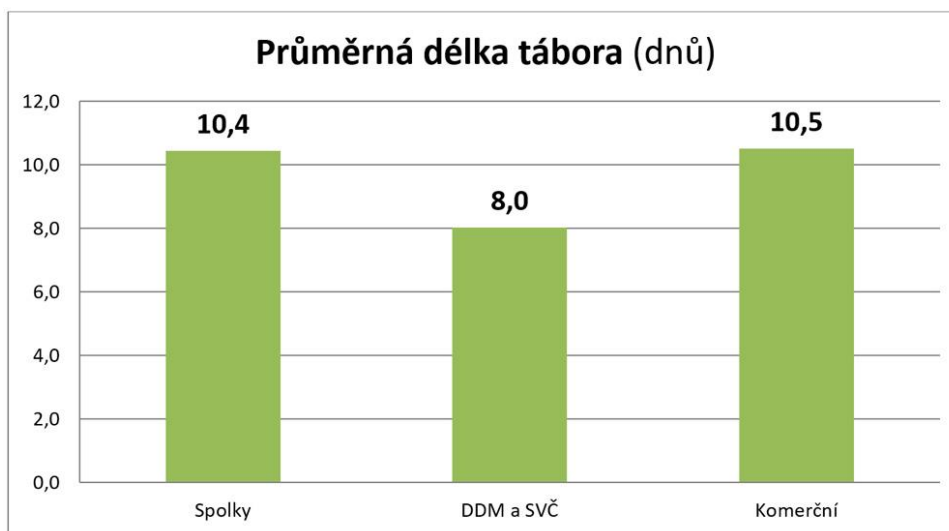
Respondenti šetření byli rozděleni do tří skupin na základě typu pořadatele tábora, a to buď spolky, Dětské domy mládeže (DDM) a Střediska volného času (SVC), Komerční subjekty (CK, agentury, firmy). Pro výzkum bylo osloveno 131 spolků a 288 DDM a SVC. Mezi komerčními pořadateli byla kombinace 31 největších, středních i menších. Celkově tak byly získány údaje o 3.675 táborech s 118.937 účastníky. Počet všech táborů v České republice na základě kvalifikovaného odhadu udává 4.500 až 5.000 táborů. Zkoumaným vzorkem je tedy 70–80 % všech realizovaných táborů, což svědčí o vysoké reprezentativnosti (<http://crdm.cz/clanky/aktuality/crdm-vysledky-setreni-tabory-2016-2017/>).

Obrázek 2. Průměrná cena za desetidenní tábor (Analytické centrum ČRDM)

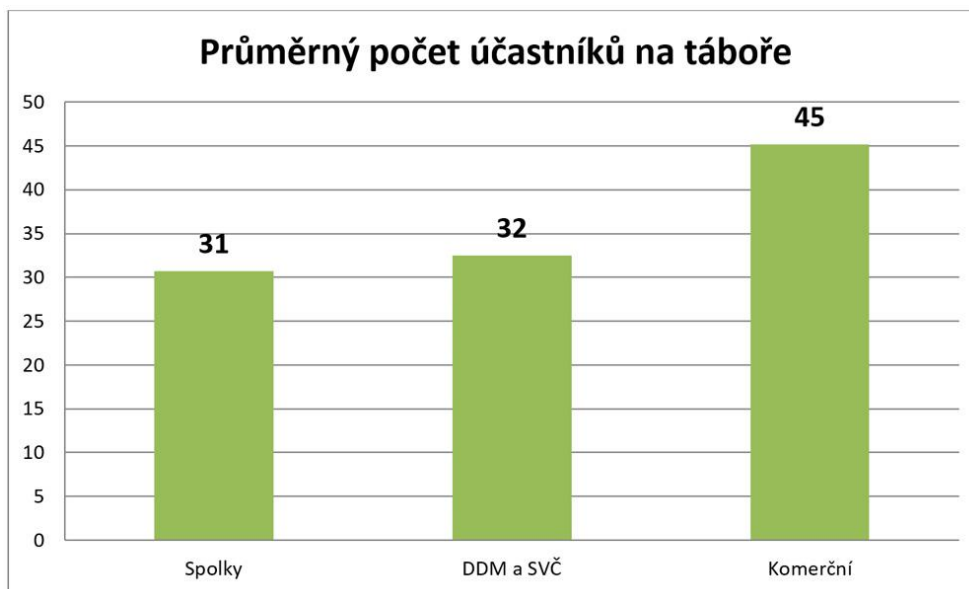
Pořádané tábory se liší především cenou, která je kalkulována na průměrnou délku pořádaných táborů, což je deset dní. Průměrná cena tábora v případě spolku dětí a mládeže je 2.557 Kč, u DDM či SVČ je to 3.295 Kč a průměrná cena komerčních táborů jsou průměrně za 3.915 Kč. Celková průměrná cena táborů z celého zkoumaného vzorku je 3.256 Kč. V tomto případě je nutno říci, že tábory s vyšší cenou nemusí být vždy nutně kvalitnější, hrají zde významnou roli vstupní náklady jednotlivých táborů. Ty představují především náklady na odměnu vedoucím, pokud se nejedná o spolky, kde jsou vedoucími dobrovolníci. Záleží také na programu, který bývá u komerčních táborů dražší, jelikož jsou zde zahrnuty specifické prvky jako například koně, počítače, kapely atd. Naopak také neplatí, že tábor, jehož cena je nižší, není kvalitní. Může být zaměřen na takové typy zážitků, které nejsou tak náročné na náklady týkající se nájmu, materiálu nebo techniky (týpí, les, louka).

Co se týče délky táborů, průměrně se pohybuje od 7 do 14 dnů. Například spolky pořádají tábory někdy i na 20 dnů. DDM a SVČ naopak pořádají i tábory pouze pětidenní. Průměrně se tedy délka táborů pohybuje kolem 10 dnů.

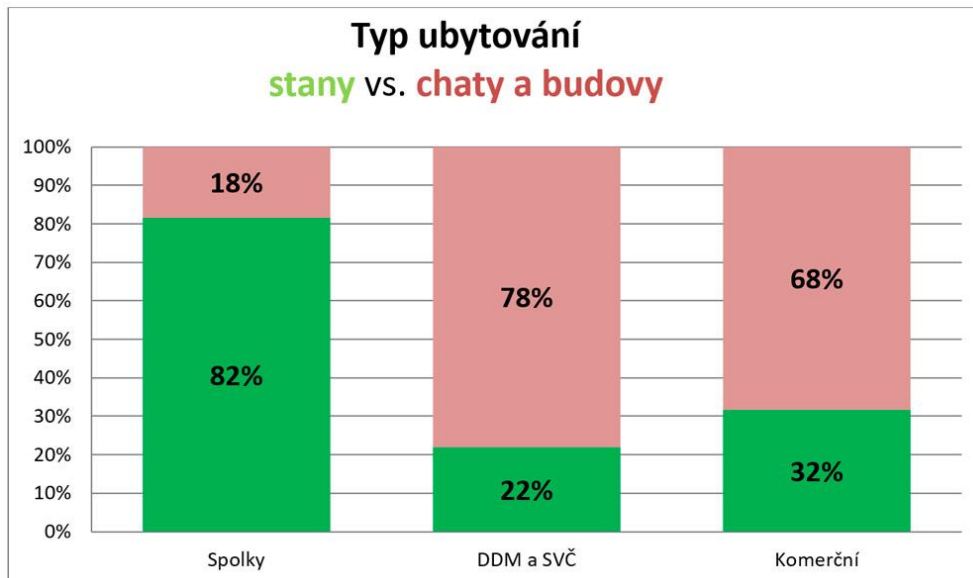
Obrázek 3. Průměrná délka tábora (dnů) (Analytické centrum ČRDM)

V počtu táborových účastníků spolků, DMM a SVČ nejsou velké rozdíly, průměrně se účastní 31, resp. 32 účastníků. Na komerčních táborech bývá průměrně 45 účastníků. Průměrně se tedy táborů účastní 32 dětí.

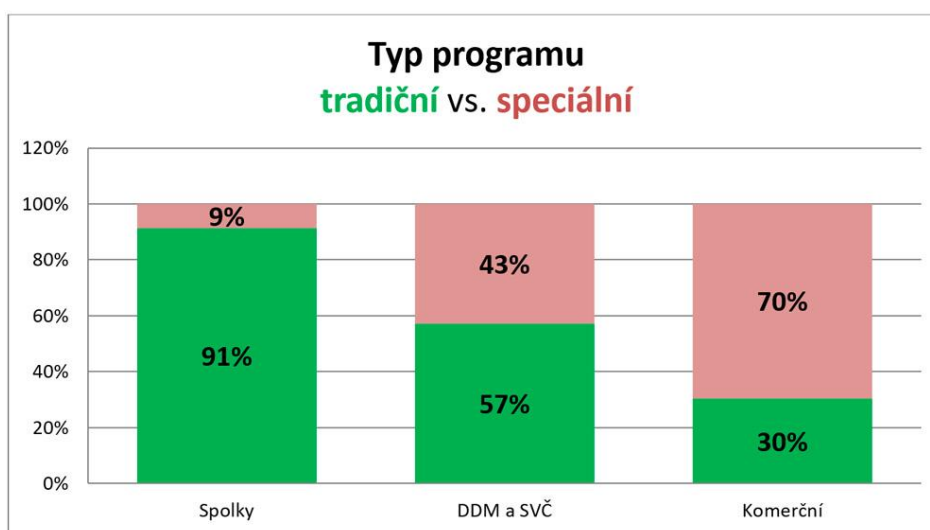
Obrázek 4. Průměrný počet účastníků na táboře (Analytické centrum ČRDM)

Z 71 % jsou tábory pořádány s ubytováním ve stanech a zbývajících 29 % představuje ubytování v chatkách, chatách, budovách nebo kombinace. Rozdíly jsou v tomto případě závislé na typu pořadatele, kdy spolky využívají převážně ubytování ve stanech, což uvádí i následující graf.

Obrázek 5. Typ ubytování stany vs. Chaty a budovy (Analytické centrum ČRDM)

V 85 % z pořádaných táborů převládají ty tradiční s programem vycházejícím z pobytu v přírodě. Konkrétně u spolků tyto tábory představují 91 %, u DDM a SVČ 57 % a u komerčních subjektů 30 %. Zbývajících 15 % tvoří tábory speciální nebo trendové, kde je program zaměřený například na video, youtube, balet, jezdeckví, paintball a také tábory příměstské.

Obrázek 6. Typ programu tradiční vs. speciální (Analytické centrum ČRDM)

Co se týče trendů v počtu táborů a účastníků na táborech v letech 2016 a 2017, výsledky svědčí o tom, že se tyto údaje meziročně měnit nebudou. Rozdíly mezi realizovanými počty v roce 2016 a 2017 jsou v rozmezí statistické chyby, z čehož lze usoudit, že dosahují 100 % (<http://crdm.cz/clanky/aktuality/crdm-vysledky-setreni-tabory-2016-2017/>).

Průměrný tábor	CELKEM	Spolky	DDM a SVČ	Komerční
počet účastníků	32	31	32	45
délka tábora (dní)	10	10,4	8	10,5
cena v Kč za 10 denní tábor	3 256	2 557	3 295	3 915
tj. Kč/den	322	256	332	392
ve stanu	71%	82%	22%	32%
v chatě, budově	29%	18%	78%	68%
program tradiční v přírodě	85%	91%	57%	30%
speciální (youtube, balet, jezdeckví, paintball...)	15%	9%	43%	70%
meziroční trend v počtu táborů 2016–2017	100%			
počet organizací-respondentů	137			
počet táborů ve zkoumaném vzorku	3 675			
počet účastníků táborů ve zkoumaném vzorku	118 937			

Obrázek 7. ČRDM – výsledky šetření tábory 2016–2017 – přehled (Analytické centrum ČRDM)

2 CÍLE A ÚKOLY

CÍL

Hlavním cílem diplomové práce je zmapovat zájem o projekt a další aktivity ze strany potencionálních klientů pro potřeby odůvodnění životaschopnosti projektu a zjistit a analyzovat faktory související s účastí a spokojeností na letním příměstském táboře „Letní prázdniny u koní“ pořádaném v letech 2016 a 2017 v Týně nad Bečvou.

ÚKOLY PRÁCE

- 1) rešerše odborné literatury,
- 2) sestavení anketního lístku,
- 3) realizace anketního šetření,
- 4) zpracování a vyhodnocení výzkumu.

VÝZKUMNÉ OTÁZKY

- 1) Jaké faktory ovlivnily účast v projektu Letní prázdniny u koní?
- 2) Z jakého informačního zdroje se účastníci o projektu dozvěděli?
- 3) Měli účastníci předchozí zkušenost s podobnou akcí?
- 4) Byli účastníci spokojeni s průběhem akce?
- 5) Mají účastníci zájem o účast v zájmovém kroužku během roku?

3 METODIKA

Výzkumné metody a techniky

K přípravě diplomové práce bylo potřeba shromáždit data ve formě českých i zahraničních odborných publikací, odborných článků, případových studií z oblasti volného času, přírodního prostředí, dětských táborů a legislativy s nimi související. Dalšími informačními zdroji byly internetové databáze a odborné články na webových stránkách. Analýza těchto sekundárních zdrojů byla použita především v první fázi zpracovávání práce, tedy v první kapitole práce prostřednictvím obsahové analýzy.

K dosažení stanoveného výzkumného cíle byla provedena analýza primárních zdrojů získaných metodou kvantitativního výzkumu. Byla použita technika dotazníkového šetření ve formě vlastní ankety (Příloha č.1). V úvodu byli respondenti seznámeni s problematikou výzkumu a požádáni o spolupráci. Anketu tvořilo 11 otázek. První 3 otázky zjišťovaly socio-demografické údaje účastníků. Následujících 8 otázek tvořily 3 uzavřené, 2 polouzavřené a 3 otevřené otázky. Dotazník je rozdělen na část zjišťující faktory účasti na projektu a druhou část směřující k ověření životaschopnosti projektu na základě spokojenosti účastníků. V práci byla také použita introspektivní metoda a empirické šetření bylo zpracované matematicko-statistickou metodou.

Vymezení zkoumaného území a vzorku respondentů

Výzkumné šetření probíhalo v místě konání letní akce, v Týně nad Bečvou. O vyplnění dotazníku byli požádáni rodiče dětí, které se zúčastnily letního tábora v roce 2016 a 2017. Respondenti vyplňovali dotazník bezprostředně po ukončení tábora poslední den programu. V prvním roce bylo osloveno 23 rodičů, respektive bylo vyplněno 23 anketních lístků během dvou táborových turnusů. Následující rok se dvou táborových turnusů zúčastnilo celkem 32 dětí, ale bylo vyplněno pouze 21 anketních lístků, jelikož 11 dětí se účastnilo již v minulém roce nebo na jiném turnuse a dotazník jim nebyl znovu předkládán. Celkem bylo tedy získáno 44 anket.

Zpracování dat

Vzhledem k relativně nízkému počtu účastníků a malému množství získaných odpovědí, obsahují prezentované grafy souhrnné výsledky, aby korespondovaly s cílem práce a bylo možné odpovědět na položené výzkumné otázky. Získaná data byla roztríděna a uspořádána. Číselné hodnoty jednotlivých odpovědí byly sepsány do tabulky v programu Excel 2016. Při dalším zpracování jsem postupovala metodou

základní popisné statistiky. Výsledky jsou uváděny v tabulkách, sloupcových grafech a doplněny komentářem.

4 PROJEKT LETNÍ PRÁZDNINY U KONÍ

Následující kapitola je věnována představení uvedeného táborového projektu, který bude letos organizován již po čtvrté. Cílem diplomové práce bylo zhodnotit jeho životaschopnost, tedy schopnost jeho budoucí existence a trvání a ověřit zájem ze strany klientů o rozšiřování naší činnosti. Je důležité zmínit, že bychom se do budoucna rády zabývaly pořádáním táborů a dalších volnočasových činností na oficiální úrovni a již takto pořádané akce jsou pro nás poučným a důležitým startem. Kromě letních táborů jsme naše akce rozšířily o jarní a podzimní tábory a po uskutečnění letního tábora v roce 2016 vznikl i celoroční volnočasový kroužek, jehož členové jsou právě z řad táborových účastníků.

Během dvou sezón se již Letních prázdnin u koní zúčastnilo 55 dětí v poměru 41 dívek a 14 chlapců.

	2016	2017	Celkem
Dívky	18	23	41
Chlapci	5	9	14
Celkem	23	32	55

Tabulka 1. Účast 2016 a 2017

4.1 Právní forma

Jedná se o podnikání fyzické osoby na základě živnostenského oprávnění, tedy jako osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ).

4.2 Předmět podnikání

Pořadatelka akce vlastní živnost volnou s předmětem podnikání výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona, v oboru činnosti Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti. K provozování této živnosti není třeba odborná způsobilost. Organizátorka má však vysokoškolského vzdělání ve studijním oboru zaměřeném na speciální pedagogiku a také odbornou kvalifikaci ve formě kurzu hlavních vedoucích vydanou zařízením akreditovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

4.3 Cíl projektu

Cílem našeho projektu je podpořit u dětí pozitivní vztah k pohybové aktivitě, probudit v dětech cit ke zvířatům a přírodě a zároveň je přiučit novým poznatkům a

schopnostem. Podle mě je důležité u dětí vypěstovat zájem pro nějakou volnočasovou činnost a tím zabránit nežádoucímu trávení volného času bezprizorním způsobem.

4.4 Produkt

Jedná se o pořádání akce pro děti na způsob příměstského tábora pro maximálně 16 dětí po dobu pěti dnů. Jelikož se snažíme všem zájemcům vyjít vstříc a zachovat v celém konceptu přátelskou atmosféru, v některých případech, kdy jsou účastníci z větší dojezdové vzdálenosti, jsou po celou dobu tábora ubytováni u organizátorky.

Dětský tábor je koncipován jako tábor u koní při čemž od počátku upozorňujeme rodiče, že se nejedná o klasický jezdecký tábor, kdy bývá jízda na koni stěžejní aktivitou, přestože jsou koně i v tomto případě hlavním lákadlem. Zaměřujeme se na pobyt v přírodě a tzv. na čerstvém vzduchu. V našich podmínkách máme k dispozici 3 koně a v období táborů zde přechodně bývají 2 osli.

Náš projekt sice nesplňuje kritéria skutečného příměstského tábora, jelikož počet dětí nedosahuje 30, ale přesto vykonáváme tuto činnost svědomitě a snažíme se dětem nabídnout kvalitní a odborný program týkající se nejen jezdeckví. Přestože jsou naše tábory v rodinném a přátelském duchu, bereme svou práci zodpovědně a průběžně se na další akce připravuje v průběhu roku.

4.5 Cílový zákazník

Tábor je vhodný pro děti od 6 do 15 let. Z vlastní zkušenosti však vím, že se tábora nejčastěji účastní děti mladšího školního věku, tedy 7 – 9 let. Neodmítáme ani děti mladší. Několikrát se účastnily také děti ve věku 4 a 5 let.

4.6 Místo realizace

Obec Týn nad Bečvou leží v okrese Přerov asi čtyři kilometry jihovýchodně od města Lipník nad Bečvou. V obci žije 848 obyvatel a její katastrální území má rozlohu 1200 ha. Obecní kulturní komise ve spolupráci s místními spolky pořádá řadu kulturních akcí, které jsou pro místní tradiční. Jsou to například plesy, zábavy, vítání prázdnin, Vodění medvěda, Týnské hody, vítání občánků, setkání důchodců nebo také oslavy obecních výročí. Většina těchto akcí je pořádána v sále obecního úřadu. Před obecním úřadem každoročně 1. sobotu v květnu startuje maraton horských kol Author žela Marathon. Místo je turisticky zajímavé především díky hradu Helfštýn, který se tyčí přímo nad obcí. Mezi největší a nejznámější akce na Helfštýně patří akce konaná

vždy na konci srpna, Kovářské fórum a setkání uměleckých kovářů Hefaiston. Kromě toho se zde téměř každý víkend koná nějaká akce, mimo jiné také koncerty (<http://www.tynnb.cz/index.php?nid=1019&lid=cs&oid=86186>).

4.7 Personální zabezpečení

Důležitým krokem při plánování letního tábora pro děti je sestavení organizačního a realizačního týmu vedoucích a instruktorů. Jelikož se jedná o akci konající se v přítomnosti koní, je nutné, aby byli vedoucí schopni dohlédnout na bezpečnost a chod programu s koňmi. Organizátorka projektu je zároveň majitelkou koní, proto tuto podmínku jasně splňuje a náleží jí funkce hlavní vedoucí, mimo to je její profesí lektorská činnost ve vzdělávací organizaci. Další vedoucí jsem já zhruba s patnáctiletými zkušenostmi s jízdou a péčí o koně a několikaletou praxí jako vedoucí na jiných táborech s koňmi. Třetím členem týmu je patnáctiletá slečna, která pravidelně dochází ke koním, pomáhá s pracemi kolem koní a na oplátku dostává jezdecký výcvik. Protože zatím nemá až tak velké zkušenosti a nemůže mít děti na starost sama, má funkci pomocné instruktorky. Posledním, neméně důležitým členem našeho týmu je paní pracující jako asistentka pedagoga v mateřské, která má tudíž s péčí o děti velkou zkušenost.

4.8 Marketing

Dalším krokem je propagace konané akce. My jsme zvolili plakát o velikosti A4 nadepsaný názvem tábora "Letní prázdniny u koní", dále je zde uvedeno věkové rozmezí dětí, termíny táborů, časové rozmezí programu, místo konání, kontaktní osoba a v neposlední řadě je zde naznačeno, na co se děti můžou těšit. Tyto letáčky jsme rozmístili přímo v Týně nad Bečvou například na obecním úřadě a v místních potravinách. V nedalekém Lipníku nad Bečvou jsme plakát umístili například v turistickém centru, v mateřské školce, v základní škole a dalších institucích. Důležitou reklamou je také to, že organizátorka v Lipníku nad Bečvou bydlela, a proto má zde spoustu známých. Mimo to tuto akci propagují její známí prostřednictvím elektronického letáčku na facebooku. Velkou roli hraje také to, že se tato akce uskutečnila už minulý rok a udělala si dobré jméno. Vzhledem k tomu, že cílovými zákazníky jsou děti, které ve svém věku ještě nerozhodují o účasti na táborech, propagace je zaměřena především na rodiče.

Následuje samotné přihlašování dětí prostřednictvím přihlášky, kterou pořadatelka zájemcům posílá emailem. Do přihlášky je nutné vyplnit jméno dítěte, datum narození, kontakt na rodiče, informace o tom, zda dítě nemá nějaké zdravotní omezení, jako jsou různé alergie či užívání léků, informace o dosavadních zkušenostech s koňmi a případně další skutečnosti, které bychom měli o dítěti na táboře vědět. Druhá část přihlášky je věnovaná rodičům a obsahuje informace o tom, co by mělo mít dítě na táboře s sebou za věci, místo konání tábora, cenu a co je v ní zahrnuto, kontakt na hlavní vedoucí a číslo účtu pro platby za tábor.

4.9 Cena

Cena našeho tábora pro běžného účastníka je 2000,- Kč včetně obědů a pitného režimu. Děti z rodinných řad a sociálně slabší účastníci mají účast na táboře zlevněnou nebo dokonce zcela zdarma. Kalkulace ceny vychází ze součtu nákladů: odměny lektorů 500 Kč, výtvarný materiál 200 Kč, plánované vstupy (např. na Helfštýn) 50 Kč, užitkový a sportovní materiál 100 Kč, strava 200 Kč, doprovodný program 50 Kč, strava lektorů 50 Kč, nákup odměn pro děti 100 Kč, zisk 750 Kč.

4.10 Prostorové zabezpečení

K tomu, aby se mohl tábor uskutečnit, je nutné také připravit prostory, kde se budou děti pohybovat. Protože se tábor zaměřuje na pobyt dětí u koní, celý program je situován v místě, kde koně pobývají. Jedná se o soukromou zahradu na okraji obce poblíž obecního sadu. Koně zde mají k dispozici volný výběh ohraničený ohradníkem a zázemí pro vedoucí a děti je v přední části zahrady, kam se vstupuje brankou z příjezdové cesty. Nikdy se tedy nevstupuje přímo ke koním. Protože i v létě může být počasí různé, musíme počítat také s tzv. mokrou variantou, kterou v našem případě řešíme velkým vojenským stanem, který je na zahradě postaven po celou dobu tábora a v případě ještě nepříznivějšího počasí je možné si pronajmout mysliveckou klubovnu.

4.11 Stravování

Co se týče stravování, celý tábor je realizován tak, že děti mají z domů připravené 2 svačiny a oběd zajišťujeme my v polní kuchyni.

4.12 Harmonogram programu tábora

Před samotným začátkem termínu příměstského tábora se musíme společně s ostatními vedoucími sejít a probrat důležité body týkající se harmonogramu, programu a rozdělení rolí při uvádění her a částí programu.

Harmonogram jednotlivých dní se liší podle naplánovaného programu, ale některé časové body jsou pro všechny dny stejné. Začátek programu je každý den ve stejný čas, stejně tak doba příjezdu dětí by měla být vždy do určité hodiny, aby pozdější příjezdy nenarušovaly již započatý program nebo aby nás čekání na „opozdilce“ nezdržovalo od programu. Každý den je rozdělen na program dopolední a odpolední. Co se týče vyzvedávání dětí, čas, kdy si mohou rodiče své děti vyzvednout, je odlišný jen ve výjimečných případech na požádání rodičů, jinak je tato doba každý den stejná, abychom mohli dokončit plánovaný denní program.

Příjezd účastníků	8:00 zahájení dne	Dopolední program	12:00 – 13:00 oběd	Odpolední program	Hodnocení dne	16:00 ukončení programu	Odjezd účastníků
-------------------	----------------------	-------------------	-----------------------------	-------------------	---------------	----------------------------	------------------

Tabulka 2. Harmonogram dne

Důležité je na úvod tábora děti přivítat a první den se zaměřit na seznámení se s ostatními, s prostředím, ve kterém se nacházíme a v neposlední řadě s pravidly, která se během celého týdne musí dodržovat. Pravidla by se nějakým způsobem podle mého názoru měla stanovit na každém táboře, ale především na táborech u koní by na ně měl být kladen větší důraz kvůli bezpečnosti kolem těchto zvířat.

Přesto, že jsou hlavním podnětem tábora koně, tento tábor není jezdeckým táborem jako takovým, ale jde především o to, aby se děti s koňmi seznámily a něco se o nich dozvěděly, ale samozřejmě se přiučí i jízdě na nich. Proto je každodenní program připravován tak, aby děti přišly každý den do kontaktu s koňmi, ale není podmínkou, že budou každý den jezdit. Mimo program s koňmi máme pro děti připravené různé hry a aktivity sportovního i vzdělávacího charakteru, výtvarné či hudební činnosti a pravidlem je také výlet na nedaleký hrad Helfštýn. Jeden den také vždy plánujeme přespání ve stanech v tábořišti a opékání špekáčků.

Naším cílem je, aby si děti program co nejvíce užily, a proto máme předem naplánované aktivity, které ovšem přizpůsobujeme podle situace a podle toho, jak moc děti baví. Chceme, aby si děti z tábora odvezly co nejvíce zážitků a aby na tábor dlouho vzpomínaly, k čemuž jim může pomoci deníček, který od nás děti na začátku dostanou, a společně si do nich zapisujeme, co jsme každý den dělali. Společný deníček máme i my vedoucí, abychom věděly i pro další roky jaká byla náplň a které aktivity měly největší úspěch, a proto je můžeme opět zařadit.

Aby program plynule navazoval, předem si rozdělujeme role a domlouváme se na konkrétních aktivitách, které budeme jednotlivě uvádět a organizovat. Každá z nás má dětem co předat, a i když některá vedoucí nemá znalosti týkající se koní, může zase dětem nabídnout svůj výtvarný a tvůrčí talent a naopak ta, která nemá zrovna talent na výtvarnou činnost, může dětem předat spoustu informací o koních a o jezdeckém sportu.

To, na čem si také zakládáme, je zpětná vazba od dětí. Proto si na konci každého táborového dne s dětmi sedneme a povídáme si o tom, co jsme dělali a jak se jim to líbilo. V závěru tábora také nesmí chybět celkové zhodnocení a odměnění dětí za celotýdenní snahu.

4.13 Konkurence

Existuje řada rančů a jezdeckých stájí zabývajících se obdobnými volnočasovými aktivitami jako naše středisko. V nedalekém okolí se nachází například Jezdecký klub Hospodářství AZIENDA ve Středolesí, Dostihové závodiště Radslavice nebo Ranč Mustang ve Veselíčku. Přestože také tyto stáje nabízejí výcvik na koních, náš ranč má zákazníkům co nabídnout a v mnoha ohledech budou jeho služby originální a jedinečné.

4.14 Zhodnocení silných a slabých stránek projektu

a) Silné stránky

Mezi nejdůležitější silné stránky projektu patří, že se jedná o soukromou akci v atraktivní lokalitě. Nabízené služby jsou poskytovány zkušeným personálem s individuálním přístupem a ochotou vyhovět požadavkům.

b) Slabé stránky

Mezi slabé stránky patří potřeba získat místo na trhu a být atraktivní pro novou klientelu. Provoz projektu je zcela závislý na zájmu klientů, takže je potřeba brát

v potaz jejich požadavky, náměty, připomínky a přizpůsobovat jim strukturu projektu. Další slabou stránkou je pronajatý prostor, který by do budoucna s přibývajícím klientelou nemusel být dostatečný.

c) Příležitosti

Příležitostí pro projekt je kladná zpětná vazba klientů ve formě referencí a doporučení svému okolí, což projektu přináší další klientelu. Velkou příležitostí by pro nás také mohla být budoucí spolupráce s hradem Helfštýn, zdejším penzionem či obecním úřadem. Příležitost vidíme také v podobě dotací, které bychom již v letošním roce měli obdržet od MAS Moravská brána.

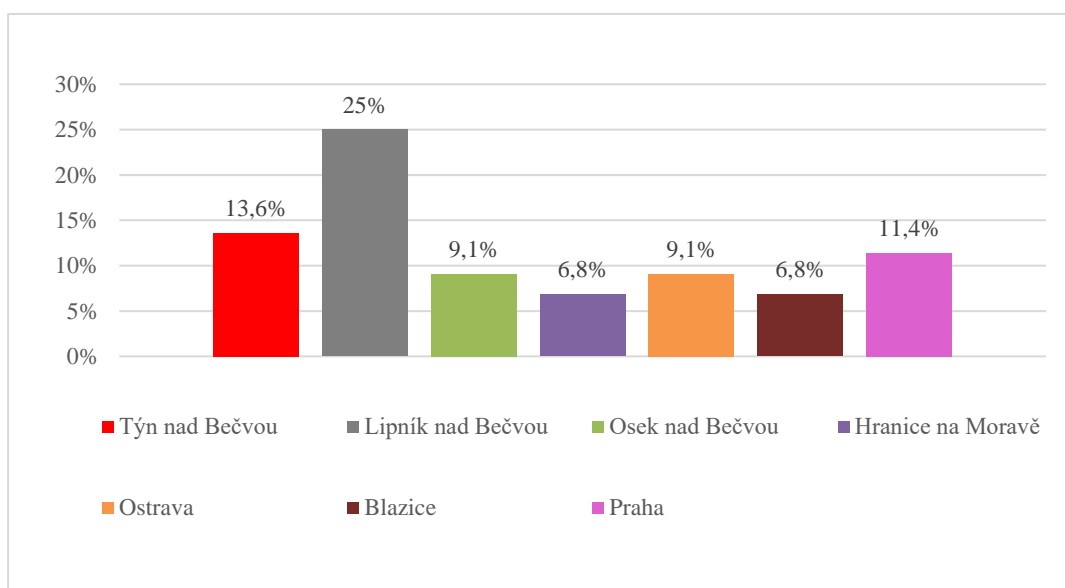
d) Hrozby

Hrozbou, která by mohla ovlivnit projekt, je určitě konkurence v podobě jiných podobných projektů. Nepředvídatelnou hrozbou by také mohl být rozpad současného týmu nebo například změna umístění koní.

5 VÝSLEDKY

Dotazníkovým šetřením byl proveden výzkum účasti a spokojenosti na pořádaném letním příměstském táboře pro děti během dvou období. Prostřednictvím dotazníků bylo zjišťována předchozí zkušenost, spokojenost s programem a zdroj informování o projektu.

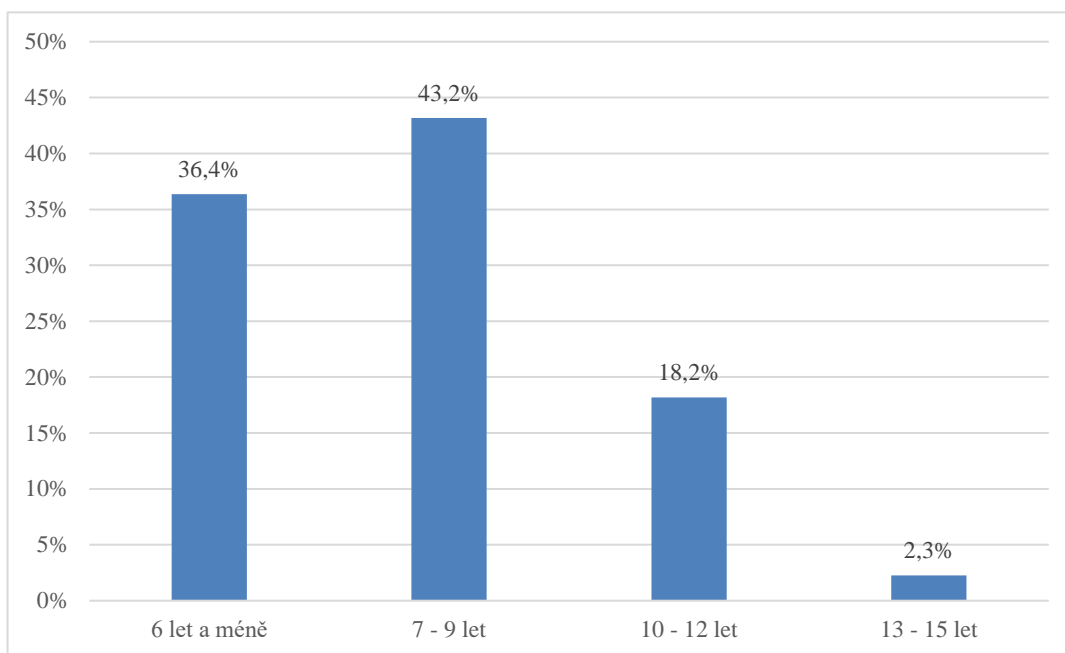
- Z celkového počtu dotazovaných 44 dětí, představovaly **66 % dívky** a **34 % chlapci**.
- **Bydliště**

Obrázek 8. Bydliště

Respondenti odpovídali, zda pocházejí z Týna nad Bečvou a v případě, že ne, byli vyzváni, aby napsali místo bydliště. Z **Týna nad Bečvou** pocházelo **13,6 %** účastníků. Nejvíce dětí, které se táborů zúčastnily, jsou z nedalekého **Lipníka nad Bečvou** a to **25 %**. Osek nad Bečvou uvedlo 9,1 %, Hranice na Moravě 6,8 %, obec Skoky 4,5 %. Dále zde 9,1 % tvořily děti z Ostravy, 4,5 % z Adamova, 6,8 % z Blazic. 2,3 % dětí bylo ze Staměřic, stejně tak z Tupce, Brodku u Přerova a Blatce a poměrně velké zastoupení, **11,4 %** účastníků pocházelo z **Prahy**.

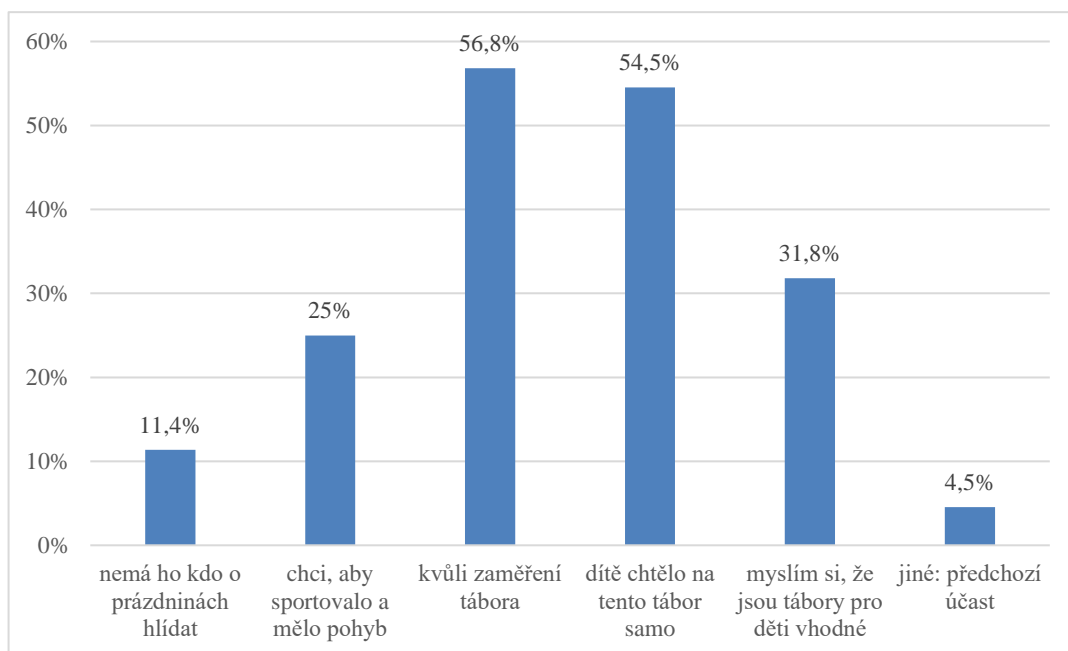
- **Věk**

Obrázek 9. Věk dítěte

Nejčastěji se akce účastnily děti ve věku **7 – 9 let, 43,2 %**. Poměrně velké zastoupení, **36,4 %** představují účastníci **ve věku 6 let a mladší**. Děti věku 10 – 12 let tvořily 18,2 % a pouze ze 2,3 % děti ve věku 13 – 15 let.

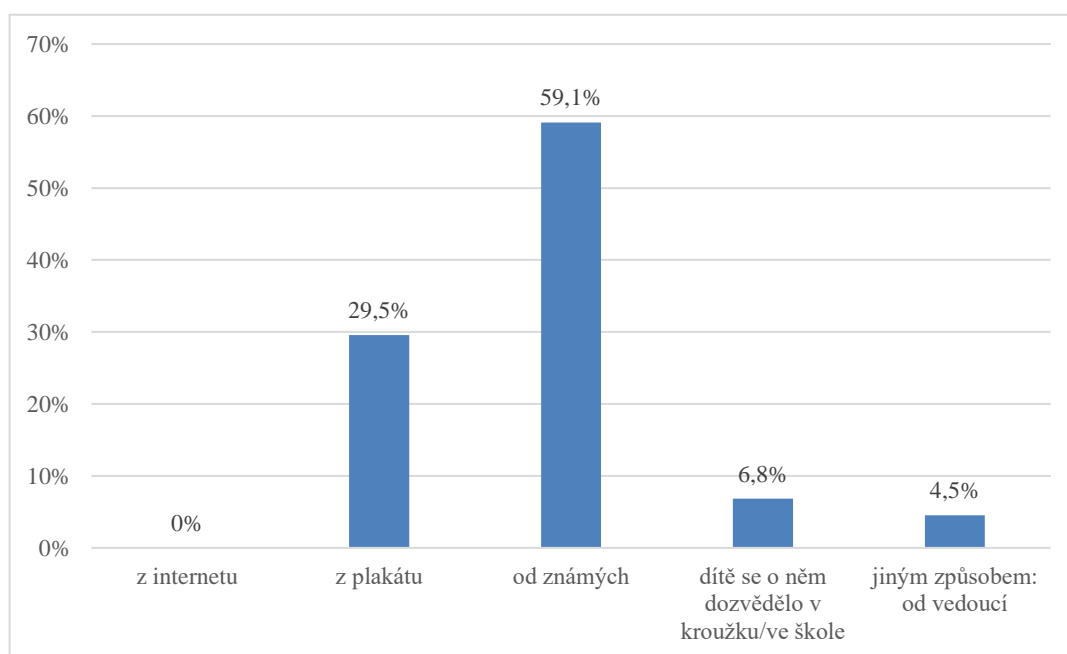
- **Důvod účasti** – mohlo být označeno více odpovědí

Obrázek 10. Důvod účasti

Hlavním důvodem při rozhodování rodičů bylo podle výsledků **zaměření tábora** a to v **56,8 %** případů. Podobně si vedla možnost, že rodiče vyšly vstříc dětem, které o tábor **projevily samy zájem, 54,5 %**. O tom, že jsou tábory pro děti vhodné je přesvědčeno 31,8 % rodičů, 25 % chce, aby jejich dítě sportovalo a mělo pohyb, 11,4 % rodičů zvolilo přihlášení na tábor proto, že by neměl dítě kdo hlídat a 4,5 % tvoří odpověď jiné, kdy mohli respondenti vyplnit vlastní názor. V tomto případě se jednalo o předchozí účast a s tím související opětovné přihlášení na tábor.

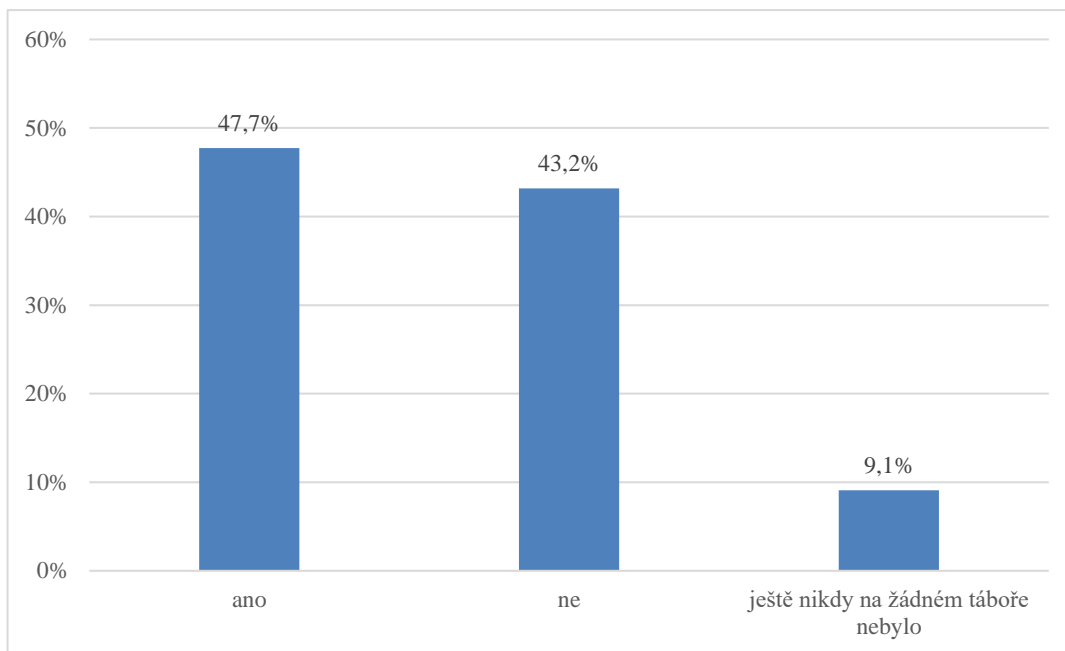
- Zdroj informace o akci

Obrázek 11. Zdroj informace o akci

Více než polovina respondentů, **59,1 %**, odpověděla, že jim o této akci řekli **známí**. 29,5 % dotazovaných se o tábore dozvěděli prostřednictvím propagačních letáků, 6,8 % dětí se o projektu dozvědělo v kroužku nebo ve škole a dalším způsobem odpovědělo 4,5 %, konkrétně uvedli od vedoucí.

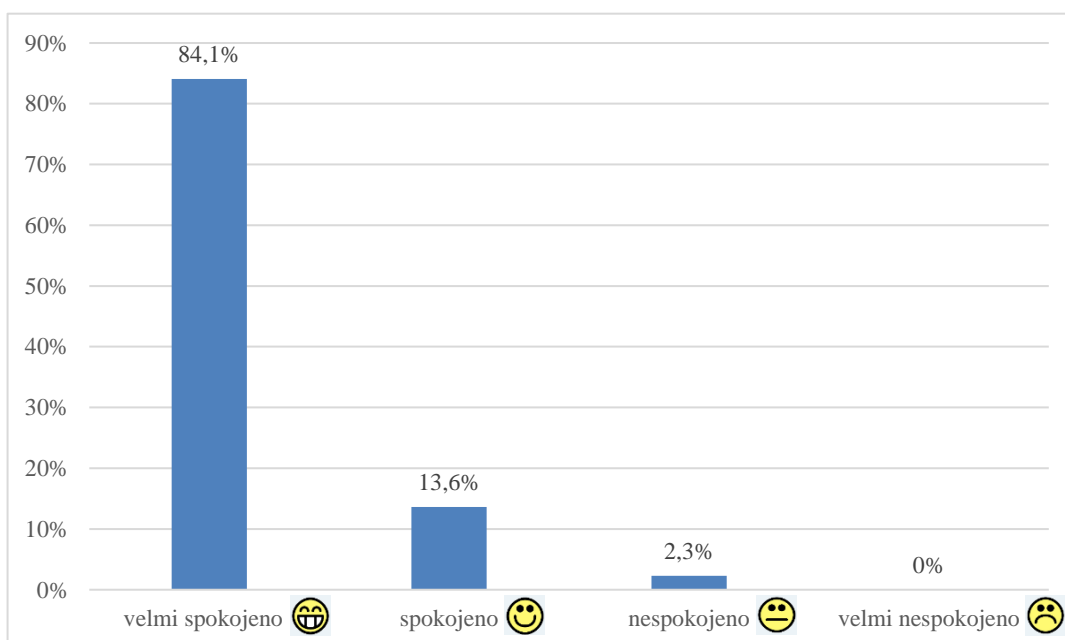
- Předchozí zkušenost

Obrázek 12. Předchozí zkušenost

47,7 % dětí se již tábora s podobnou tematikou **zúčastnilo**. 43,2 % dětí na podobném táboře nebylo a 9,1 % na táboře nebylo ještě nikdy.

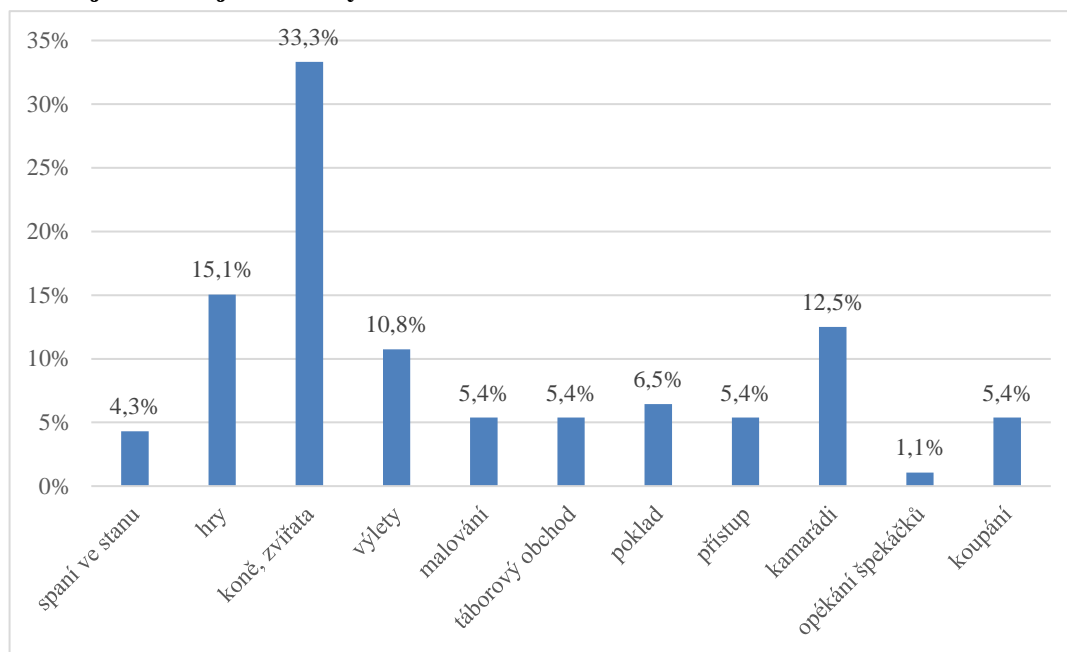
- Spokojenost

Obrázek 13. Spokojenost

Možnosti odpovědí byly doplněné obrázky, aby bylo pro děti snazší vybrat odpověď. **84,1 %** dětí bylo **velmi spokojeno**, 13,6 % spokojeno, 2,3 % nespokojeno.

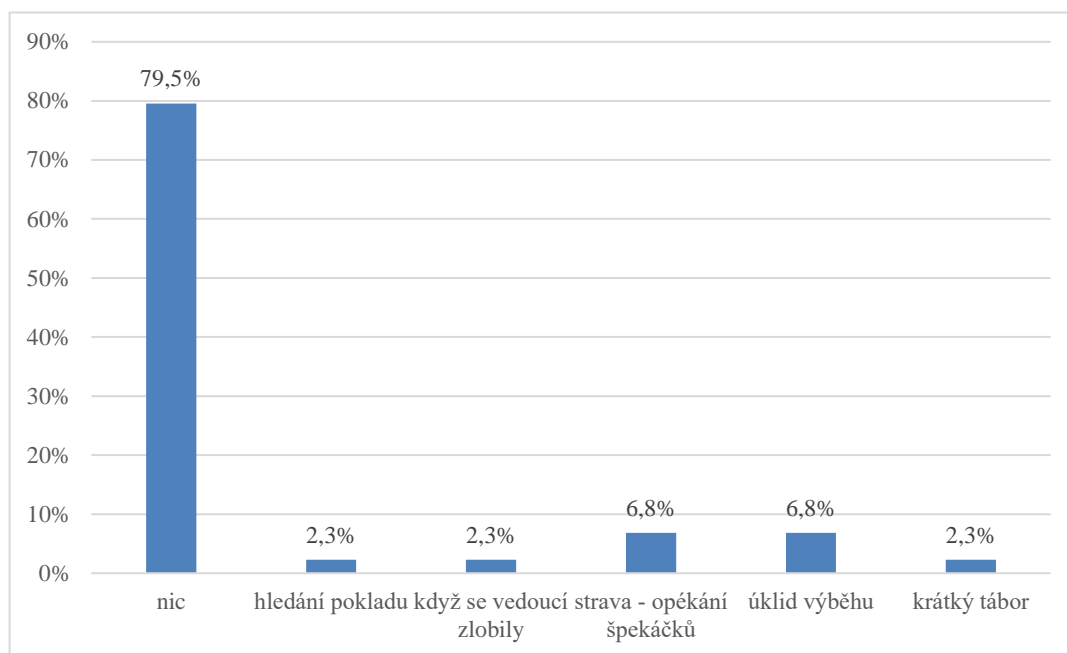
- Nejoblíbenější aktivity na táboře

Obrázek 14. Nejoblíbenější aktivity

Děti byly vyzvány, aby napsaly, jaké aktivity se jim nejvíce líbily. **33,3 %** odpovědí souvisela s **koňmi a ostatními zvířaty** na táboře, v 15,1 % děti odpověděly hry, 12,5 % kamarádi, 10,8 % výlety, 6,5 % dětí nejvíce zaujalo hledání pokladu, 5,4 % napsalo malování, táborový obchod, přístup vedoucích a koupání, 4,3 % dětí považovalo za největší zážitek spaní ve stanu a 1,1 % uvedlo opékání špekáčků.

- **Nejméně oblíbené aktivity**

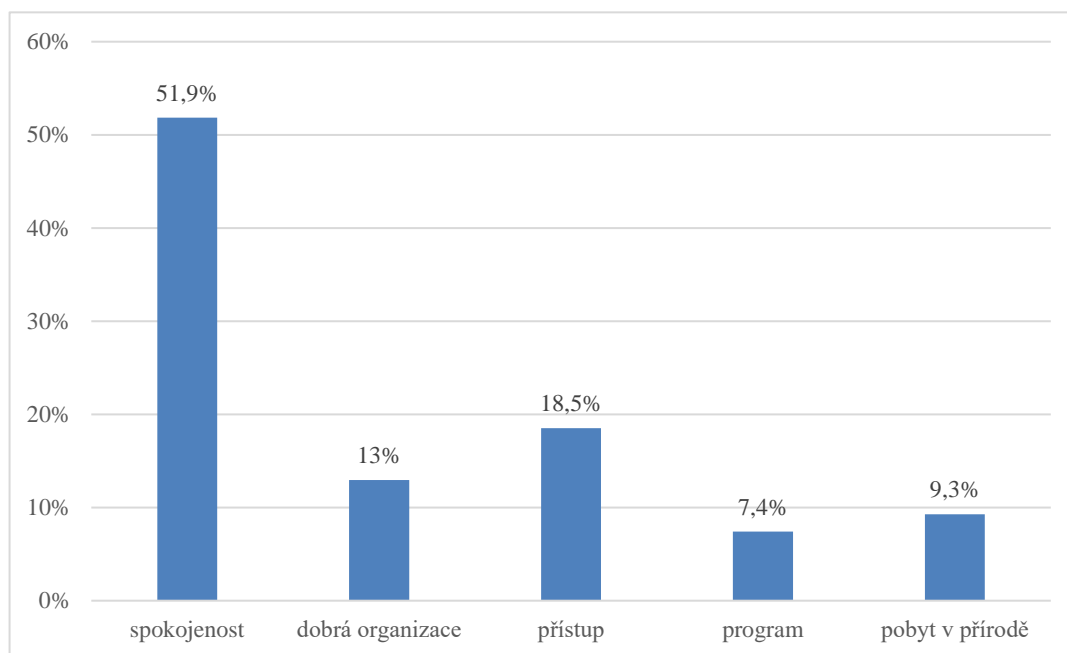

Obrázek 15. Nejméně oblíbené aktivity

Děti měly příležitost odpovědět na otázku, co se jim na táboře nelíbilo. Je potěšující, že **79,5 %** dětí uvedlo, že **nic** takového není. **6,8 %** odpovědí představovalo opékání špekáčků a úklid výběhu a **2,3 %** odpověděla hledání pokladu, když se vedoucí zlobily a že byl tábor krátký.

- **Zájem o volnočasový kroužek - 68,2 %** respondentů uvedlo, že by **zájem měli**. Zbývajících **31,8 %** zájem nemělo.

- Spokojenost rodičů

Obrázek 16. Spokojenost rodičů

Rodiče tady měli možnost napsat jejich názor. **51,9 %** odpovědí souviselo s **naprostou spokojeností**, 18,5 % odpovědí hodnotilo spokojenost s přístupem vedoucích, ve 13 % rodiče uvedli dobrá organizace tábora, 9,3 % odpovědí souviselo se spokojeností pobytu dětí v přírodě a 7,4 % konkretizovalo spokojenost především s programem.

6 DISKUZE

Cílem práce bylo především zmapovat zájem o projekt ze strany potencionálních klientů pro potřeby odůvodnění životaschopnosti projektu, zjistit a analyzovat faktory související s účastí a spokojeností na projektu „Letní prázdniny u koní“ pořádaném v létě 2016 a 2017 v Týně nad Bečvou. Zkoumaný vzorek respondentů je malý, protože tábory byly určeny, vzhledem k místu konání, pro menší počet účastníků. Celkem bylo dotazováno 44 respondentů. Výsledky výzkumu slouží spíše pro vlastní potřeby projektu než pro jejich zobecnění.

Práce zahrnuje situační analýzu realizovaného projektu a jeho hodnocení. Výzkumná část této práce zahrnovala dotazníkové šetření, prostřednictvím kterého byly zjišťovány názory vybraného vzorku rodičů dětí, které se zúčastnily projektu v letech 2016 a 2017. Přestože byly některé otázky kladeny dětem, kvůli jejich nízkému věku, vyplňovali dotazníky rodiče. Mohlo tak dojít ke zkreslení odpovědí. Výsledky byly statisticky zpracovány a pro větší názornost jsou prezentovány formou tabulek a grafů.

Pro přesnější závěry by bylo potřeba výsledky výzkumu porovnat s jinou podobnou studií. Jelikož je práce zaměřená na konkrétní projekt, nepodařilo se mi najít vhodnou studii k porovnání. Na základě zrealizovaného dotazníkového šetření však můžu vyvodit určité závěry, které jsou pro životaschopnost našeho projektu klíčové.

Ačkoliv většina dětí, která se zúčastnila Letních prázdnin u koní, pocházela z blízkého okolí, měli jsme zde také zástupce z **Prahy**, konkrétně **5 dětí**. Je jisté, že pro ně by varianta dojíždění byla v podstatě nemožná. Ve skutečnosti byla účast těchto dětí spojená s návštěvou organizátorky.

Nejpočetněji zastoupenou věkovou skupinou účastníků byly děti ve věku **7–9 let**, tedy děti mladšího školního věku. Tento výsledek potvrdil náš předpoklad, že právě tato věková skupina má o náš produkt největší zájem.

Jednou z možností odpovědí na otázku zjišťující **důvod**, proč se rodiče rozhodli přihlásit své děti, byla formulována odpověď „**dítě chtělo na tento tábor samo**“. Z odpovědi však již v tuto chvíli nelze vyvodit proč. Můžeme se domnívat, že to bylo proto, že se dítě účastnilo už v minulosti, ale i potom nám není jasné, zda se účastnilo

našeho tábora, či jiného tábora s koňskou tematikou. Vznikají nám tu tedy jisté **bariéry výzkumu**, protože jsme si vědomi, že tímto mohlo dojít ke **zkreslení výsledků**.

Přestože si každý rok dáváme záležet na vytvoření **propagačního letáku** a stále oslovujeme nová místa k propagaci, **více než polovina** respondentů se o našem projektu dozvěděla **od známých**.

Jsmo si vědomi, že **některé otázky ankety přímo nesouvisely** se zjišťováním dat potřebných pro obhajobu životaschopnosti našeho projektu, byly však nápomocné pro vytvoření si představy, do jaké míry měly děti předchozí zkušenosti. Nutno zmínit, že 11 dětí se našeho projektu zúčastnilo vícekrát. Řada z nich se účastnila již v prvním roce tábora, v roce 2015.

Mile mě překvapila **většinová spokojenost** ze strany dětí i rodičů, což je pro nás dobrým důkazem o tom, že program volíme vhodně.

Zajímavým zjištěním je skutečnost, že některé děti považovaly za **nejméně oblíbenou aktivitu opékání špekáčků**, přestože to pro některé byla první zkušenost s touto činností. Je zřejmé, že některé děti nejsou na takové venkovní aktivity zvyklé a pravděpodobně to vypovídá o jejich návycích z domova, kdy je jim veškerá strava servírovaná na stůl bez sebemenší vlastnoruční přípravy. Několik dětí také uvedlo **úklid výběhu**, který vždy patřil mezi ty méně oblíbené aktivity u koní. Děti by si právě díky této aktivitě měly uvědomit, že koně vyžadují určitou péči a jezdeckví není pouze o ježdění.

Je zřejmé, že účastníci, kteří pocházejí **ze vzdálenějších oblastí, nemají zájem o celoroční volnočasový kroužek**. Je nepravděpodobné, že by mohli pravidelně dojíždět ze svého bydliště.

To, že se nám některé děti každý rok i několikrát během léta vrací, je pro nás tou **nejlepší zpětnou vazbou** a důkazem o tom, že **naplňujeme svůj cíl**. Avšak právě kvůli opakujícím se účastníkům, by v následujícím roce bylo na místě **pozměnit téma celotáborové hry** a zamezit tak opakujícím se aktivitám, které již mohou být pro některé děti nezajímavé a souviset s jejich nespokojeností s daným programem.

Dotazníkové šetření sloužilo k ověření **spokojenosti účastníků s projektem**. Na základě získaných výsledků, tak můžeme **vyvodit, zda bude o projekt zájem**

i v příštím roce, jaké aktivity do programu opět zahrnout, které pozměnit a zapracovat na **konkrétních nedostatcích**.

7 ZÁVĚR

Na základě vlastních dětských zkušeností z účasti na táborech i pozdějších praktických zkušeností z pozice instruktorky a vedoucí, jsme v roce 2015 poprvé zorganizovaly příměstský letní tábor u koní v Týně nad Bečvou. Z původní, tehdy spíše rodinné akce v okruhu pouze několika dětí, vznikl v podstatě celoroční projekt, jehož hlavním cílem je probudit u dětí cit ke zvířatům, přírodě a těm nadšenějším pomoci zlepšovat se v jezdeckém sportu. Kromě zmíněných letních táborů byl postupně vzbuzován stále větší zájem o tábory v průběhu jarních i podzimních prázdnin a vznikl také celoroční volnočasový kroužek.

Cílem diplomové práce bylo zjistit a analyzovat faktory související s účastí a spokojeností na projektu letního příměstského tábora „Letní prázdniny u koní“ pořádaném v létě 2016 a 2017 v Týně nad Bečvou a zmapovat zájem ze strany potenciačních klientů pro potřeby hodnocení životaschopnosti projektu.

Z výsledků vyplývá, že převažující zájem dětí o účast na táboře zaměřeném na pobyt u koní převažuje nad potřebou rodičů své děti někam „umístit“ v době letních prázdnin. Z odpovědí dětí vztahujících se ke spokojenosti s programem můžeme usoudit, že koně a další zvířata jsou pro ně opravdu tou největší atraktivitou tábora i přesto, že pokaždé nejde o jízdu na koni. Podle názorů rodičů se domnívám, že je pro ně důležité především to, jak na tábor reagují jejich děti a zda jsou spokojené. Pro ověření životaschopnosti projektu je podstatná zpětná vazba v podobě vyplněných dotazníků a uvedených názorů, připomínek a hodnocení.

Ze zjištěného vyplývá:

- Nejvíce účastníků pocházelo z Lipníka nad Bečvou, 25 %.
- Nejčastěji se účastnily děti ve věku 7 – 9 let, 43,2 %.
- 66 % účastníků byly dívky, 34 % chlapci.
- O účastni na projektu nejčastěji rozhodlo zaměření tábora, v 56,8 % odpovědí a zájem dětí v 54,5 %.
- Nejčastěji se účastníci o projektu dozvěděli od známých, 59,1 %.
- Téměř polovina dětí se již podobného tábora zúčastnila, 47,7 %.
- 84,1 % dětí bylo na konci tábora velmi spokojených, 13,6 % spokojených a 2,3 % nespokojených.

- Nejoblíbenější aktivitou byly aktivity s koňmi a zvířaty, 33,3 %, v 15,1 % děti odpověděly hry, pro 12,5 % dětí byla významným zážitkem společnost kamarádů, 10,8 % se líbily pořádané výlety např. na nedaleký hrad Helfštýn. 6,5 % dětí nejvíce zaujala celotáborová hra o hledání pokladu, 5,4 % uvedlo malování, které si mohly děti vyzkoušet také na koňskou srst. Stejně procento zmínilo táborový obchod, kde mohly děti nakupovat za získané body, přístup vedoucích a koupání. 4,3 % odpovědí představoval zážitek ze spaní ve stanu a 1,1 % uvedlo opékání špekáčků.
- V případě neoblíbených činností 79,5 % dětí uvedlo, že není nic, co by se jim na táboře nelíbilo, 6,8 % odpovědí představovalo opékání špekáčků a úklid výběhu 2,3 % odpověděla hledání pokladu, když se vedoucí zlobily a že byl tábor krátký.
- 68,2 % respondentů uvedlo, že by mělo zájem o volnočasový kroužek pořádaný v průběhu roku. Zbývajících 31,8 % zájem nemělo.
- Odpovědi rodičů na dotaz spokojenosti v 51,9 % souvisely s naprostou spokojeností, 18,5 % odpovědí hodnotilo spokojenost s přístupem vedoucích, ve 13 % rodiče uvedli dobrou organizaci tábora, 9,3 % odpovědí souviselo se spokojeností pobytu dětí v přírodě a 7,4 % konkretizovalo spokojenost především s programem.

Na základě získaných výsledků se domnívám, že hlavní cíl práce byl naplněn. Šetření prokázalo, že realizace projektu je smysluplná a opakovaný zájem účastníků svědčí o tom, že je koncept projektu pojat kvalitně. Důkazem těchto tvrzení je bezpochyby také kladné hodnocení rodičů dětí.

8 SOUHRN

Tématem práce je Projekt Letních prázdnin u koní realizovaný v letech 2016 a 2017 v Týně nad Bečvou. Hlavním cílem bylo zjistit a analyzovat faktory související s účastí a spokojeností na projektu tohoto letního příměstského tábora. Důležitým aspektem výzkumu bylo také zmapovat zájem ze strany potencionálních klientů pro potřeby odůvodnění životaschopnosti projektu.

První část práce zahrnuje teoretická východiska získaná z českých i zahraničních odborných publikací, odborných článků a případových studií. Dalšími informačními zdroji byly internetové databáze a odborné články na webových stránkách. V této části jsem shromáždila a vystihla základní fakta týkající se volného času, volného času dětí a mládeže, přírodního prostředí, letních táborů a témat s nimi souvisejících.

Druhá část diplomové práce se věnuje výzkumnému šetření, které proběhlo v roce 2016 a 2017. Byla použita technika dotazníkového šetření ve formě vlastní ankety (příloha č.1) na vzorku 44 respondentů.

Šetření prokázalo, že realizace projektu je smysluplná a opakovaný zájem účastníků svědčí o tom, že je koncept projektu pojat kvalitně.

9 SUMMARY

The theme of the thesis is the Project of Summer Holiday with Horses, implemented in 2016 and 2017 in Týn nad Bečvou. The main objective was to identify and analyze the factors related to the participation and satisfaction of the project of this summer suburban camp. The mapping of interest from potential clients to justify the viability of the project was also an important aspect of the research.

The first part of the thesis includes theoretical background from Czech and foreign scientific publications, professional articles and case studies. Online databases and professional articles on the website were other sources of information. In this section, I tried to gather and describe the basic facts about free time, leisure time for children and youth, the natural environment, summer camps and related topics.

The second part of the diploma thesis deals with research conducted in 2016 and 2017. The questionnaire survey technique was used in the form of a survey (Annex 1). The questionnaire consisted of 11 questions. The parents of the children who participated in the summer camp in 2016 and 2017 were the research team. Respondents filled out the questionnaire immediately after the end of the camp on the last day of the program. In total 44 questionnaires were obtained.

The chapter of the discussion is devoted to comments on the findings and summaries of the most important results according to the stated goal of the thesis.

10 REFERENČNÍ SEZNAM

Beroušek, P. (2005). *Rádce pořadatelům a vedoucím dětských táborů jako zotavovacích akcí pro děti*. Praha: Sondy, s. r. o. ISBN 80-86846-05-9.

Bezchleba, B. (2012). *Edice Tábor 24: Hlavní vedoucí dětského tábora*. 1.vyd. Brno: Mravenec. ISBN 978-80-87447-21-5.

Bocan, M., & Machalík, T. (2012). Příspěvek k hodnotám dnešních dětí [Contribution to the values of today's children]. *Sociální studia*. 2(9), 105–120. ISSN 1214-813X.

Burda, J., Šlosarová, V. a kol. (2008). *Tábory a další zotavovací akce*. Praha: NIDM MŠMT. ISBN 978-8086784-59-5.

Bruner, E. (2005). *Culture on Tour*. Chicago: The University of Chicago.

Carr, N. (2011). *Children's and Families Holiday Experiences*. New York: Routledge. ISBN 978-0415545433.

CK Bavi. (2012). *Tábory*. Retrieved 12/04/2018 from the World Wide Web: <http://www.bavi.cz/tabory.html>.

CK Macek. *Dětské tábory – Tábory pro děti a mládež*. Retrieved 12/04/2018 from the World Wide Web: <http://www.ckmacek.cz/index.php?kam=3>.

CK Sindibád (2000 – 2018). *Dětské tábory a rekreace pro teenagery*. Retrieved 12/04/2018 from the World Wide Web: <https://www.sindibad.cz/>.

Černochová, M., Komrská, T. & Novák, J. (1998). *Využití počítače při vyučování: náměty pro práci dětí s počítačem*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-272-6.

Dobay, B., Banhidi, M. (2014). Effects of Sport Camps on Traveling Habits of Adults in Slovakia and Hungary. *Asian Journal of Exercise & Sports Science*. Vol. 11 (No. 1).

- Dobrozemský, V., & Stejskal, J. (2015). *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 80-7478-801-7.
- Garst, B., Browne, L., Bialeschki, M. (2011). Youth development and the camp experience. *New directions for youth development*. NO. 130. DOI: 10.1002/yd.398.
- Hájek, B., Hofbauer, B., Pávková, J. (2008). *Pedagogické ovlivňování volného času*. Praha: Portál, s. r. o. ISBN 978-80-7367-473-1.
- Háp, P., Formánková, S., Bank-Navrátková, T., Weisser, R. a kol. (2014). *Pobyť v letní přírodě*. Retrieved 25/03/2018 from the World Wide Web: <https://publi.cz/books/174/Cover.html>.
- Heřmánková, D. (2002). *Dětské jezdecké tábory - podle čeho vybírat*. Retrieved 01/03/2018 from the World Wide Web: <http://www.equichannel.cz/detske-jezdecke-tabory-podle-ceho-vybirat>.
- Hofbauer, B. (2004). *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-927-5.
- Jakubíková, D. (2009). *Marketing v cestovním ruchu*. Praha: Grada Publishing. ISBN 9788024732473.
- Kábová, O. (n. d). *Dětské kluby na rodinné dovolené*. Travel Test. Retrieved 12/04/2018 from the World Wide Web: <http://www.itest.cz/old/traveltest/detske-kluby.html>.
- Kavanová, A., Chudý, CH. (2005). *Výchova a volný čas: vybrané kapitoly z pedagogiky volného času*. 1. vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Univerzitní institut, Ústav pedagogických věd. ISBN 8073182661.
- Knotová, D. (2011). *Pedagogická dimenze volného času*. Brno: Paido.
- Kotíková, H., Schwartzhoffová, E. (2017). *Dětské letní tábory jako forma juniorského cestovního ruchu*. *Studia Turistica*. 1(8), 7 – 14, Vysoká škola polytechnická Jihlava. ISSN 1804-252X.

Kotíková, H., Schwartzhoffová, E. (2016). Children's Camps as a Tourism Product – A Case Study. *Czech Journal of Tourism*. 5(2), 189–202, DOI: 10.1515/cjot-2016-0011.

Krajčí, M. (2017). *ČRDM – výsledky šetření Tábory 2016–2017*. Retrieved 20/03/2018 from the World Wide Web: <http://crdm.cz/clanky/aktuality/crdm-vysledky-setreni-tabory-2016-2017/>.

Králová, S. (2016). *Analýza faktorů ovlivňujících účast na letním táboře žáků základních škol v okrese Ústí nad Orlicí*. Diplomová práce. Univerzita Palackého, Fakulta tělesné kultury, Olomouc.

Kudrna s. r. o. (2011 – 2018). *Zájezdy pro rodiče s dětmi a tábory*. Retrieved 12/04/2018 from the World Wide Web: <http://www.kudrna.cz/zajezdy-pro-rodice-s-detmi-a-tabory/>.

Leaf Group Lifestyle. (2017). *How to Start a Summer Camp*. Retrieved 12/04/2018 from the World Wide Web: <https://oureverydaylife.com/how-to-start-a-summer-camp-12123208.html>.

Meyer, J. (2017). Why Kids Should Ride. *Horse & Rider, Sep2017, Vol. 56 Issue 9, p62-7p*. 64.

Ministerstvo průmyslu a obchodu. (2016). *Živnostenský zákon*. Retrieved 18/03/2018 from the World Wide Web: <http://www.mpo.cz/dokument166698.html>.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy odbor pro mládež. (2002). *Volný čas a prevence u dětí a mládeže [online]*. (p. 9). Praha: ČIHÁK TISK.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (2013 – 2018). *Často kladené dotazy*. Retrieved 17/03/2018 from the World Wide Web: <http://www.msmt.cz/mladez/casto-kladene-dotazy>.

MŠMT. (n.d.). *Jak poznat dobrý tábor?* Retrieved 15/03/2018 from the World Wide Web: <http://www.msmt.cz/mladez/jak-poznat-dobry-tabor>.

MŠMT. (n.d.). *Střediska volného času*. Retrieved 15/03/2018 from the World Wide Web: <http://www.msmt.cz/mladez/strediska-volneho-casu>.

MŠMT. (n.d.). *Zájmové vzdělávání*. Retrieved 15/03/2018 from the World Wide Web: <http://www.msmt.cz/mladez/zajmove-vzdelavani-1>.

MŠMT. (n.d.) *Volný čas a prevence u dětí a mládeže [online]*. Pdf vydání Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy odbor pro mládež. (p. 9). Retrieved 20/03/2018 from the World Wide Web: <http://aplikace.msmt.cz/PDF/Volnycas.pdf>.

Murillo, N. (2017) *What is the Importance for Kids to Go to Summer Camp? [online]*. Retrieved 20/03/2018 from the World Wide Web: http://www.ehow.com/about_6657292_importance-kids-go-summer-camp.html.

Nerandžič, Z. (2006). *Animoterapie aneb Jak nás zvířata léčí*. Praha: Albatros. ISBN 80-00-01809-8.

Obrador, P. (2011). The Place of the Family in Tourism Research: Domesticity and Thick Sociality by the Pool. *Annals of Tourism Research*, Vol. 39, No. 1, pp. 401–420.

Pávková, J. a kol. (2002). *Pedagogika volného času: teorie, praxe a perspektivy výchovy mimo vyučování a zařízení volného času*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-711-6.

Pávková, J., Hájek, B., Hofbauer, B., Hrdličková, V. a Pavlíková, A. (1999). *Pedagogika volného času*. Praha: Portál, s. r. o.

Rosenblatt, P. C., & Russell, M. G. (1975). The social psychology of potential problems in family vacation travel. *The Family Coordinator*, 24(2), 209–215.

Skoumal, J., Hobza V., Schwartzhoffová, E. (2014). *Management rozvoje pohybové rekreace a sportu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-4429-1.

Small, J. (2008). The Absence of Childhood in Tourism Studies. *Annals of Tourism Research*, Vol. 35, No. 3, pp. 772–789.

Šejtka, O. (2016). *Přehled legislativy pro pořádání letních táborů*. Retrieved 02/04/2018 from the World Wide Web: <http://poradna.crdm.cz/letni-tabory/prehled-legislativy-pro-poradani-letnich-taboru-306>.

Týn nad Bečvou. (2018). *Současnost a historie*. Retrieved 02/04/2018 from the World Wide Web: <http://www.tynnb.cz/index.php?nid=1019&lid=cs&oid=86186>.

Ulrych, P. M. (2015). Školní zájezdy: půjde to dál bez pravidel?. *COT business*. 12-14.

Vážanský, M. (2001). *Základy pedagogiky volného času*. Brno: Print - Typia. ISBN 80-86384-00-4.

Zelenka, J., Pásková, M. (2012). *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha: Linde Praha. ISBN 978-80-7201-880-2.

Žumářová, M. (2015). Computers and children's leisure time. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 176, 779 – 786. IETC 2014.

Zákony a vyhlášky:

Zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a související předpisy

Zákon č. 561/2004 Sb., Školský zákon

Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání

11 SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

OBRÁZKY

Obrázek 1. Instituce pořádající organizovaný cestovní ruch dětí a mládeže	16
Obrázek 2. Průměrná cena za desetidenní tábor	33
Obrázek 3. Průměrná délka tábora	34
Obrázek 4. Průměrný počet účastníků na táboře	34
Obrázek 5. Typ ubytování stany vs. chaty a budovy	35
Obrázek 6. Typ programu tradiční vs. Speciální	35
Obrázek 7. ČRDM – výsledky šetření tábory 2016–2017 – přehled	36
Obrázek 8. Bydliště	47
Obrázek 9. Věk dítěte	48
Obrázek 10. Důvod účasti	48
Obrázek 11. Zdroj informace o akci	49
Obrázek 12. Předchozí zkušenost	50
Obrázek 13. Spokojenost	50
Obrázek 14. Nejoblíbenější aktivita	51
Obrázek 15. Nejméně oblíbená aktivita	51
Obrázek 15. Zájem o volnočasový kroužek	52
Obrázek 16. Spokojenost rodičů	53

TABULKY

Tabulka 1. Účast 2016 a 2017	40
Tabulka 2. Harmonogram dne	44

12 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1. Dotazník	68
Příloha 2. Propagační leták – léto 2016	70
Příloha 3. Propagační leták – léto 2017	70

Příloha 1. Dotazník

Vážení rodiče a děti, ráda bych Vás požádala o vyplnění této ankety, která se zabývá průzkumem v oblasti příměstského tábora Letní prázdniny u koní a Vaší spokojeností s ním. Vaše odpovědi jsou anonymní a nedostanou se do rukou třetích osob. Budou sloužit pouze pro vnitřní potřebu organizačního týmu a pro potřebu vypracování diplomové práce.

Vyplňujte prosím dotazník se svými dětmi, aby mohly odpovědět na některé otázky samy za sebe.

Děkuji za spolupráci!

Klára Benýšková, studentka FTK UP

1. Bydlíte v Týně nad Bečvou? Pokud ne, uveďte prosím město.

- a) ano
- b) ne

2. Kolik je Vašemu dítěti let?

- a) 6 let a méně
- b) 7 – 9 let
- c) 10 – 12 let
- d) 13 – 15 let

3. Pohlaví dítěte?

- a) dívka
- b) chlapec

4. Z jakého důvodu jste své dítě přihlásil(a) na Letní prázdniny u koní? (v tomto případě můžete označit i více odpovědí)

- a) nemá ho kdo o prázdninách hlídat
- b) chci, aby sportovalo a mělo pohyb
- c) kvůli zaměření tábora na pobyt u koní
- d) dítě chtělo na tento tábor samo
- e) myslím si, že jsou tábory pro děti vhodné
- f) jiné (prosím napište).....

5. Jakým způsobem jste se dozvěděl(a) o pořádání Letních prázdnin u koní?

- a) z internetu
- b) z plakátu
- c) od známých
- d) dítě se o něm dozvědělo v kroužku/ve škole
- e) jiným způsobem (prosím napište)

6. Zúčastnilo se Vaše dítě již někdy tábora s podobným zaměřením?

- a) ano
- b) ne
- c) ještě nikdy na žádném táboře nebylo

7. Jak bylo Vaše dítě s prázdninami u koní spokojeno?

- a) velmi spokojeno
- b) spokojeno
- c) nespokojeno
- d) velmi nespokojeno

8. Co se Vašemu dítěti líbilo na táboře nejvíce nebo co se mu nejvíce vrylo do paměti? (může být i více činností)

.....

9. Co se Vašemu dítěti na táboře nelíbilo?

.....

10. Měli byste zájem o navštěvování volnočasového kroužku u koní?

- a) ano
- b) ne

11. Jak jste byl(a) spokojen(a) s průběhem tábora Vy jako rodič? Napište prosím pár slov k ohodnocení.

Příloha 2. Propagační leták – Léto 2016

LETNÍ PRÁZDNINY U KONÍ
ANEB OBJEV POKLAD PANA KOŇOUCHA

Pro děti od 6 do 15 let

Termíny: 11.-15.7
15.-19.8

Program: od 10⁰⁰ do 16⁰⁰

Kde: Týn nad Bečvou

Kontakt: Eva Červenková
tel: 737 142 217

CO MŮŽETE ZAŽÍT!

- Poznávání koní ze sedla i ze země
- Příroda
- Dobrodružství
- Hry
- Zažitek
- Výlety
- Individuální přístup

Příloha 3. Propagační leták – Léto 2017

LETNÍ PRÁZDNINY U KONÍ 2017
— Indiáni pod Helfštýnem —

Termíny: 10.-14.7, 17.-21.7
14.-18.8

Program: od 10⁰⁰ do 16⁰⁰

Kde: Týn nad Bečvou

Kontakt: Eva Červenková
tel: 737 142 217

Pro děti od 6 do 15 let

Náplň tábora:

- Dobrodružství
- výlety, hry
- Poznávání koní ze sedla i ze země
- Individuální přístup (mix věků)